KARNATAKA STATE ARCHIVES

KARNATAKA
STATE
ARCHIVES

KARNATAKA STATE ARCHIVES

KARNATAKA
STATE
ARCHIVES

KARNATAKA STATE ARCHIVES

KARNATAKA
STATE
ARCHIVES

ROLL No
133

ROLL No.
133

ROLL No.
133

ಶ್ರೀ ವೀರಭದ್ರಪ್ಪ ಶಿರೂ

ರಾಗದ ಪತ್ರಗಳು

(ಮುಂದುವರಿಭಾಗದ)

CONTD From

AND

ARS 34 APP 82

NAVAYUGA

KANNADA WEEKL

FIRST VOLUME FROM

3-9-1936

ಶ್ರೀ ವೀರಭದ್ರಪ್ಪ ಶಿರೂ:

ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳು

(ಮುಂದುವರಿ ಭಾಗದ)

AND CONTD FROM

ARS 34 APP 82

NAVAYUGA

KANNADA WEEKL

FIRST VOLUME FROM

3-9-1936

ಶ್ರೀ ವೀರಭದ್ರಪ್ಪ ಶಿರೂ

ರಾಗದ ಪತ್ರಗಳು

(ಮುಂದುವರಿ ಭಾಗದ)

CONTD FROM

AND

ARS 34 APP 82

NAVAYUGA KANNADA WEEKL

FIRST VOLUME FROM

3-9-1936

ಭಾರತ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ
ಕೊಪ್ಪಳ ನಾಡಿನ ಕಾಣಿಕೆ

ಇತಿಹಾಸ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕೊಪ್ಪಳ ಕೋಟೆಯ ದೃಶ್ಯ

೧೫ ನೆಯ ಆಗಸ್ಟ, ೧೯೫೮

ಲೇಖಕರು :
ಸಿರೂರ ವೀರಭದ್ರಪ್ಪ,
ಕೊಪ್ಪಳ.

ಪ್ರಕಾಶನ :
ವಿಶ್ವನಾಥ ವಾಚನಾಲಯ,
ಅಡೂರು (ಕೊಪ್ಪಳ).

ಭಾರತ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಕೊಪ್ಪಳ ನಾಡಿನ ಕಾಣಿಕೆ

ಇತಿಹಾಸ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕೊಪ್ಪಳ ಕೋಟೆಯ ದೃಶ್ಯ

೧೫ ನೆಯ ಆಗಸ್ಟ, ೧೯೪೭

ಲೇಖಕರು :
ಸಿರೂರ ವೀರಭದ್ರಪ್ಪ,
ಕೊಪ್ಪಳ.

ಪ್ರಕಾಶನ :
ವಿಶ್ವನಾಥ ಪ್ರಕಾಶನಾಲಯ,
ಇಡೂರು (ಕೊಪ್ಪಳ).

ಲೇಖಕರು : ಸಿರೂರ ವೀರಭದ್ರಪ್ಪ

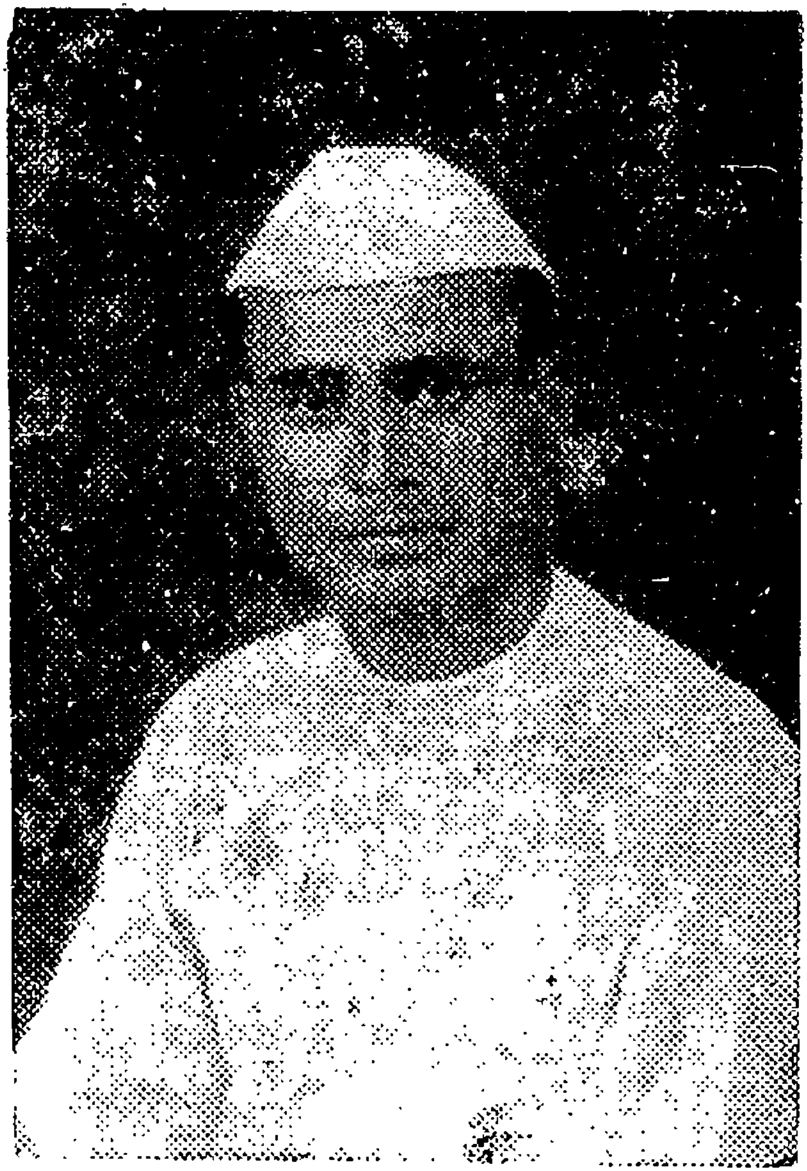

ಲೇಖಕರು : ಸಿರೂರ ವೀರಭದ್ರಪ್ಪ

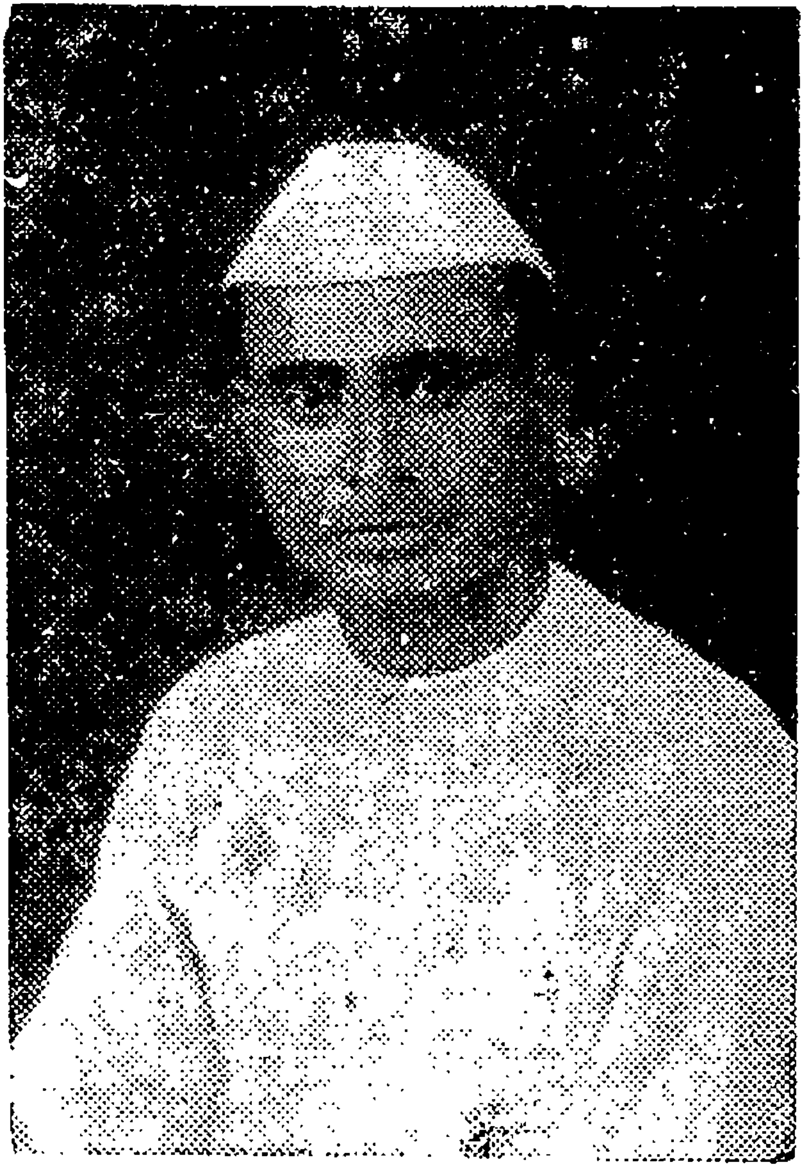

ಲೇಖಕರು : ಸಿರೂರ ವೀರಭದ್ರಪ್ಪ

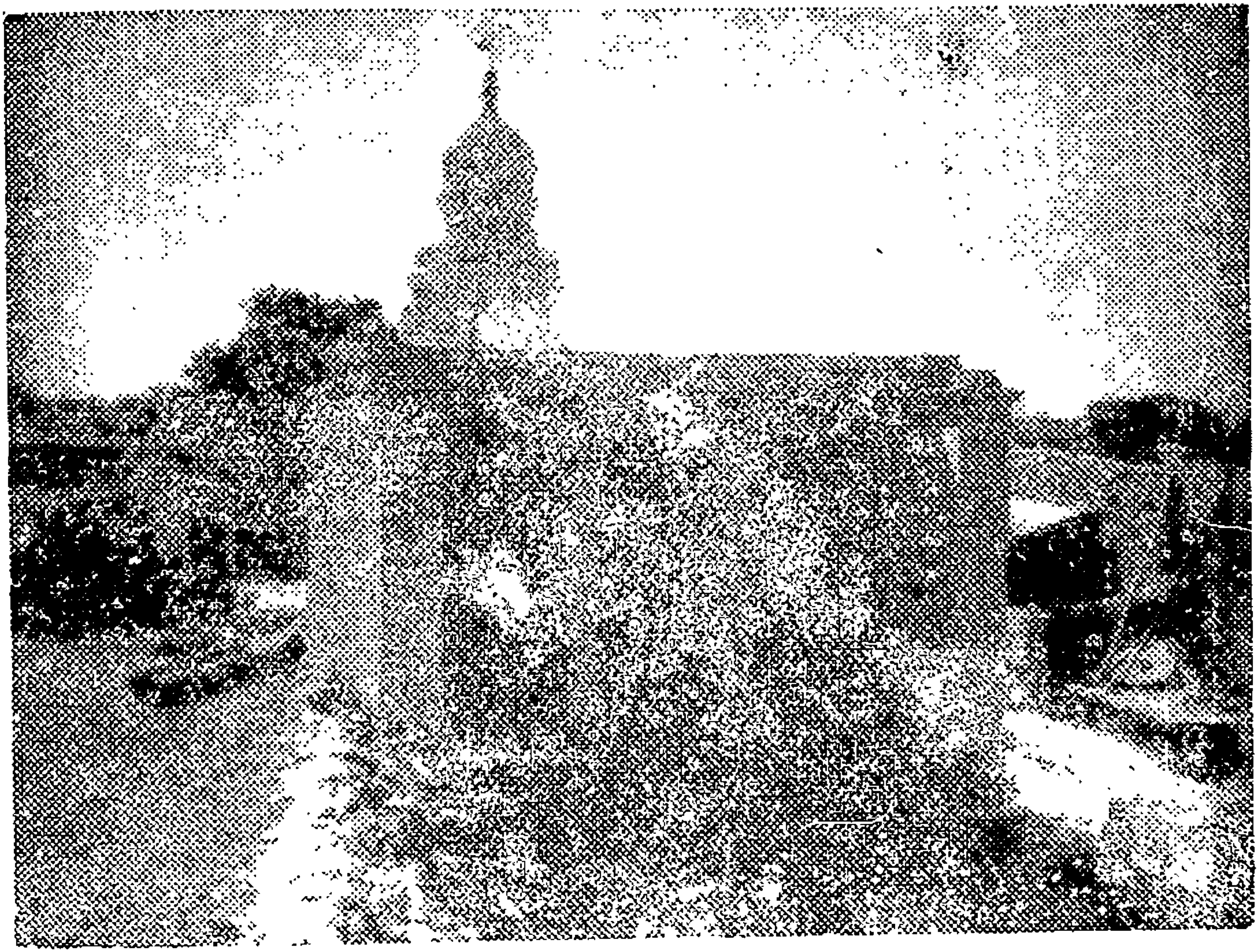

ಅಡೂರ ಶ್ರೀ ವೀರಭದ್ರ ದೇವಾಲಯ

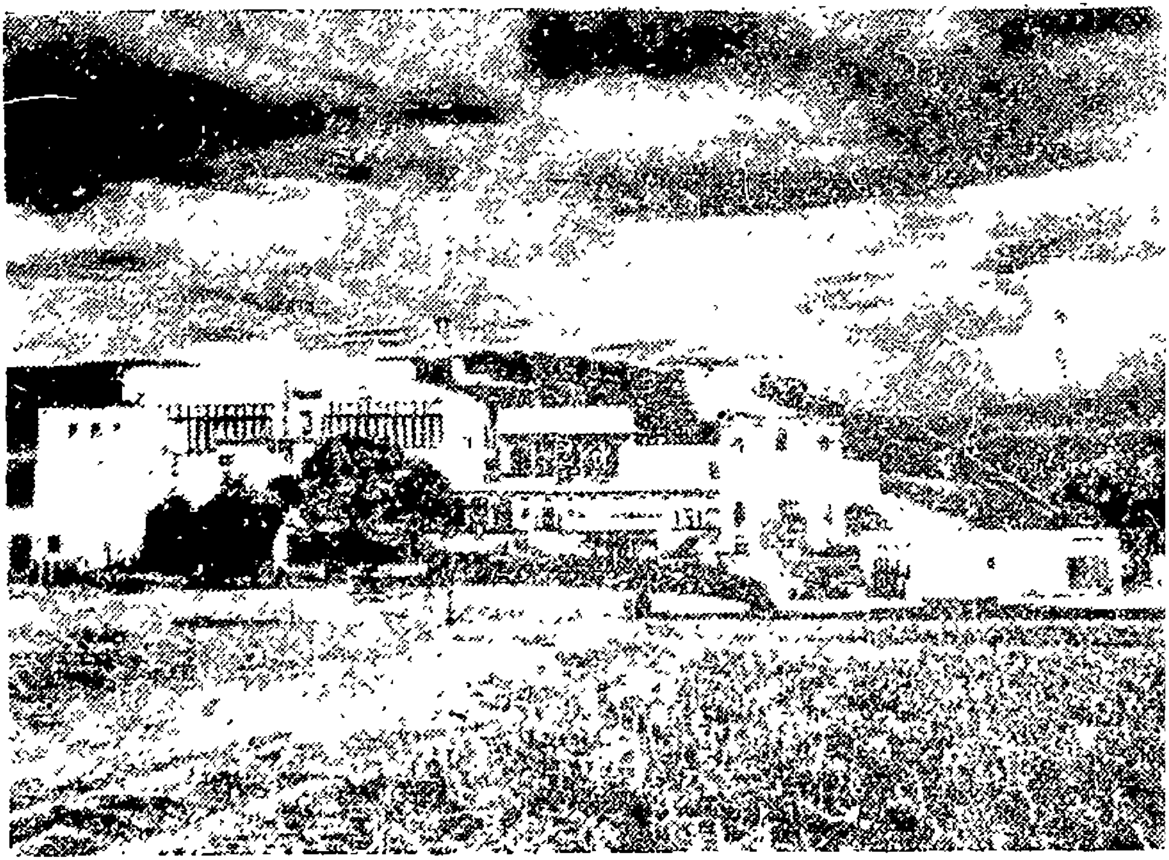

ಶ್ರೀ ಗವಿಸಿದ್ದೇಶ್ವರ ಮಠ, ಕೊಪ್ಪಳ.

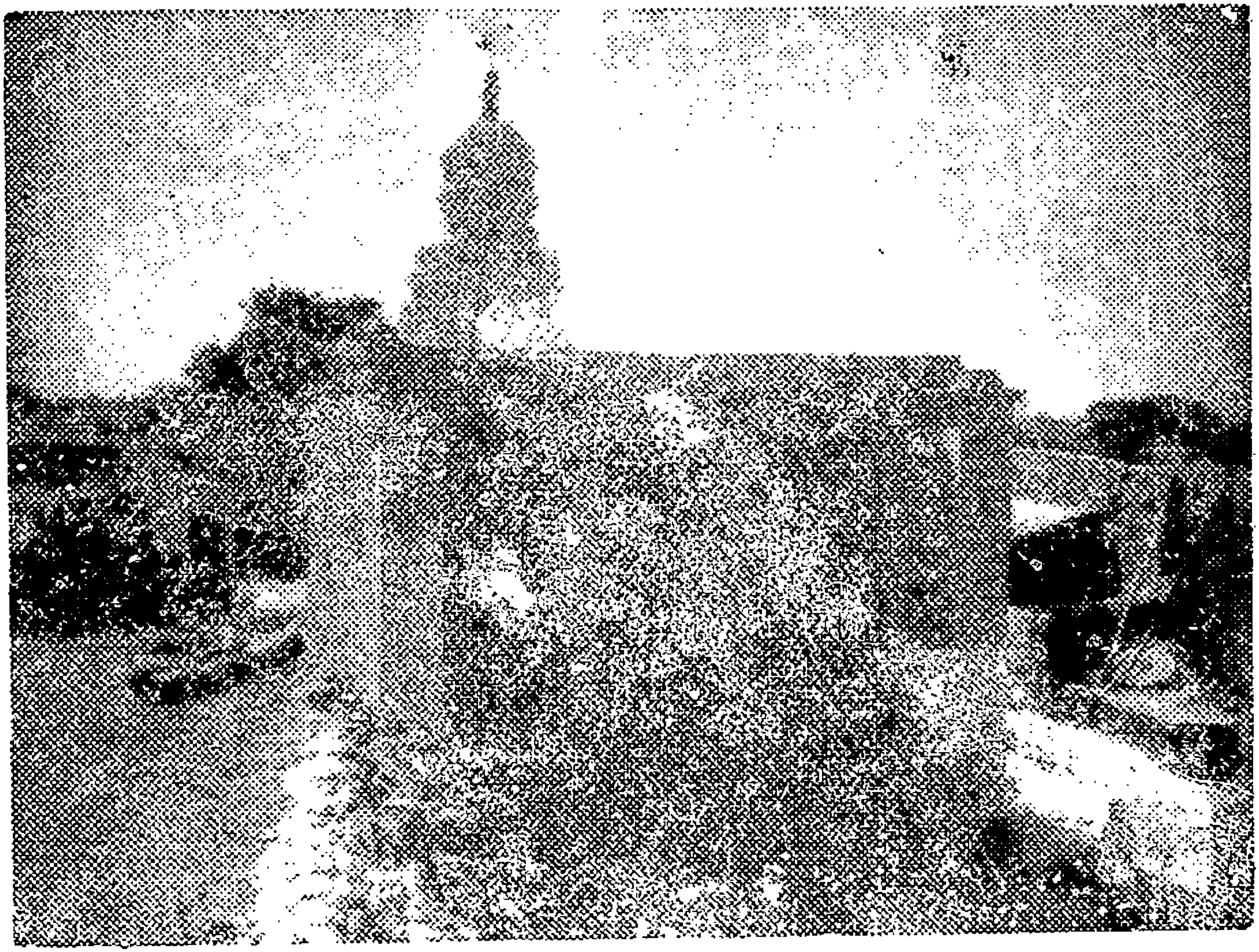

ಆಡೂರ ಶ್ರೀ ವೀರಭದ್ರ ದೇವಾಲಯ

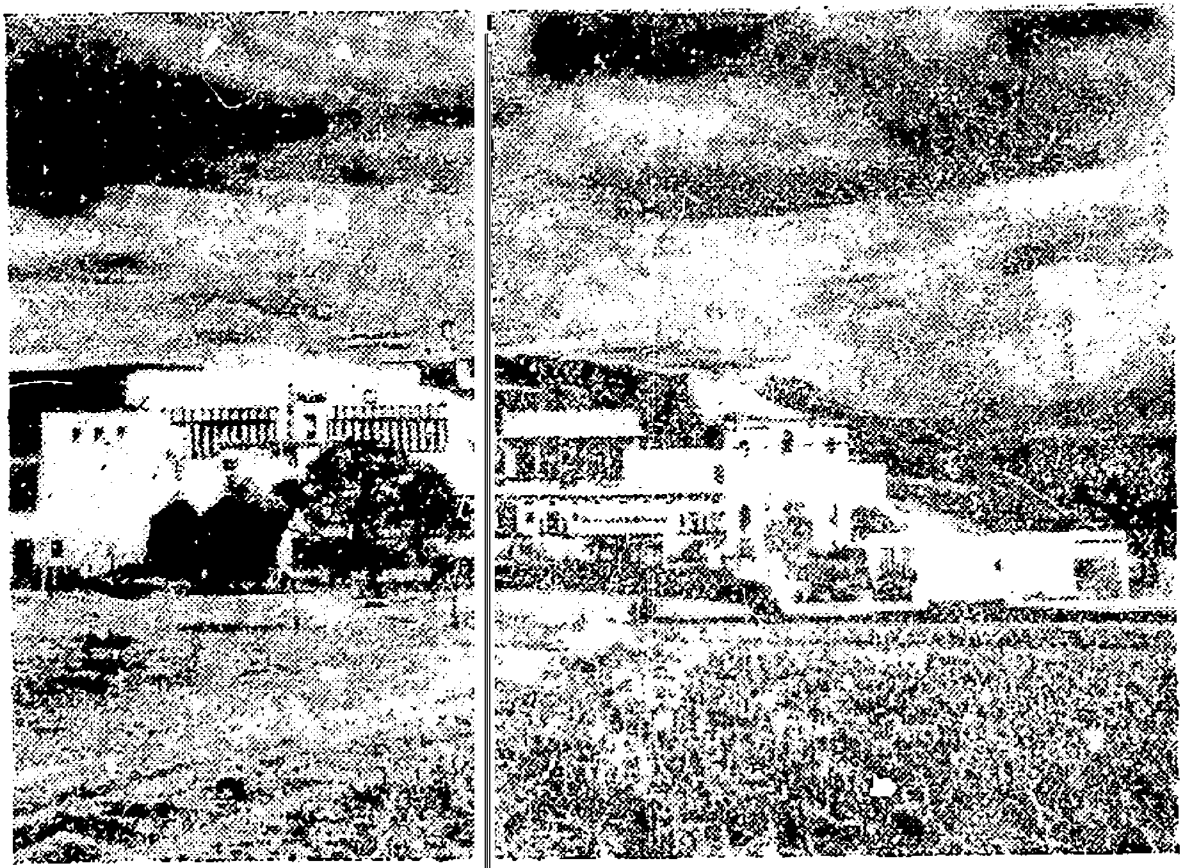

ಶ್ರೀ ಗವಿಸಿದ್ದೇಶ್ವರ ಮಠ, ಕೊಪ್ಪಳ.

ಭಾರತ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ

ಕೊಪ್ಪಳ ನಾಡಿನ ಕಾಣಿಕೆ

ಲೇಖಕರು:

ಶ್ರೀ ಶಿರೂರ ವೀರಭದ್ರಪ್ಪ, ಕೊಪ್ಪಳ.

ಪ್ರಕಾಶಕರು:

ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವನಾಥ ವಾಚನಾಲಯ, ಆಡೂರು.

೧೯೫೯

[ಬೆಲೆ : ೫೦ ನ.ಪೈ.

ಬೆಲೆ : ೦—೮—೦]

ಪ್ರಕಾಶಕರ ಮಾತು

‘ಭಾರತ ಸ್ವಾತಂತ್ರಕ್ಕೆ ಕೊಪ್ಪಳ ನಾಡಿನ ಕಾಣಿಕೆ’ ಎಂಬುವ ಈ ಚಿಕ್ಕ ಹೊತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ನಮ್ಮೂರವರೂ, ಸಮಾಜ ಸೇವಕರೂ, ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೇಂದ್ರ ಸಹಕಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಗೌರವ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳೂ ಆಗಿರುವ ಶ್ರೀ ತಿರೂರ ವೀರಭದ್ರಪ್ಪನವರು ಬರೆದಿರುವರು. ಇದು ಪ್ರಕಟನೆಗೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿ ಒಂದು ವರುಷಕ್ಕೂ ಮೇಲಾಯಿತು. ದುಡ್ಡಿನ ಅನಾನುಕೂಲತೆಯ ಮೂಲಕ ಇದನ್ನು ಸಕಾಲಕ್ಕೆ ಪ್ರಕಟಿಸುವದಾಗಲಿಲ್ಲ. ೧೯೫೦ನೆಯ ಇಸ್ವಿಯಲ್ಲಿ ಇವರು ಬರೆದ “ಹಳ್ಳಿಯ ಏಳಿಗೆ” ಎಂಬುವ ಚಿಕ್ಕ ಪುಸ್ತಕವು ಹಳ್ಳಿಗರಿಗೆ ಆದರ್ಶವಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಈ ಸಂಸ್ಥೆ ಮೊದಲೇ ಪ್ರಕಾಶಗೊಳಿಸಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ವಾಚನಾಲಯವು ಈಗಾಗಲೇ ಬಸವ ಸಂದೇಶ, ಬಸವನ ಭಕ್ತಿಯ ಬೆಳಕು, ಜೀವನ ರಹಸ್ಯ, ನಮ್ಮ ಬದುಕು, ಹಳ್ಳಿಯ ಏಳಿಗೆ, ಹೀಗೆ ೫ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಾಶಗೊಳಿಸಿದೆ. ಇದು ಆರನೆಯದು. ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥೆಯ ೩೦ ವರುಷಗಳ ಕಾಲಮಾನದಲ್ಲಿ ಆರು ಚಿಕ್ಕ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಗೊಳಿಸಿರುವದು. ಹಳ್ಳಿಗರಾದ ನಮಗೆ ಹೆಮ್ಮೆಯೆನಿಸಿದೆ. ಈ ಪುಸ್ತಕವು ಮುಂದಿನ ಚರಿತ್ರಕಾರರಿಗೆ ಕೈದೀಪವಾಗಲಿ ಎಂಬುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಲೇಖಕರು ಬರೆದಿರುವರು ಅವರ ಉದ್ದೇಶ ಈಡೇರಲೆಂದು ಇದನ್ನು ಪ್ರಕಾಶಗೊಳಿಸಿರುವೆವು. ಈ ಹೊತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಜನರು ಎತ್ತಿ ಅಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವರೆಂದು ನಂಬಿರುವೆವು.

ಆಡೂರು
ತಾ. ೨೫-೭-೧೯೫೯

ತಮ್ಮ
ವಿಶ್ವನಾಥ ವಾಚನಾಲಯದ ಸದಸ್ಯರು.

ಮುನ್ನುಡಿ

ಶ್ರೀ ಶಿರೂರ ವೀರಭದ್ರಪ್ಪನವರಿಗೂ ನನಗೂ ಬಹಳ ಹಳೆಯ ಪರಿಚಯ. ನಮ್ಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಅವರು ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದವರು ಆ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಮೊದಲಿಗರೆಂದರೂ ತಪ್ಪಾಗದು. ಒಂದೇ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಹಭಾಗಿಗಳಾಗಿ ದುಡಿದ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸ್ನೇಹಭಾವವಿರುವುದು. ಇಂಥ ಭಾವನೆಯಿಂದಲೇ ಅವರು ತಮ್ಮ ಈ ಹೊತ್ತಿಗೆಗೆ ಮುನ್ನುಡಿ ಬರೆಯಲು ಕೇಳಿದರು. ಆ ಭಾವನೆಯಿಂದಲೇ ನಾನು ಒಪ್ಪಿದ್ದೇನೆ.

ಒಂದು ದೇಶದ, ರಾಜ್ಯದ ಮಾನದಿಂದ ನೋಡಿದಾಗ ಹತ್ತು ವರುಷಗಳೇನೂ ಬಹಳವಲ್ಲ. ಆದರೂ ಈ ಹತ್ತು ವರುಷಗಳಲ್ಲಿ ಆಗಿ ಹೋದ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಿದರೆ, ಅಸಾಧ್ಯವಾದುದೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿ ಹೋಗಿದೆಯೆಂದು ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಸೂರ್ಯನ ಕೊನೆಯ ಕಿರಣವೂ ಮುಟ್ಟದ ಜಾಗೀರು ಇಂದು ನಿರ್ನಾಮವಾಗಿ ನಿಜಾಮರ ರಾಜ್ಯವೂ ಹೇಳ ಹೆಸರಿಲ್ಲದಂತಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಬೆಳಕು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಹರಡಿದೆ. ಈ ಹತ್ತು ವರುಷಗಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೈದರಾಬಾದ ರಾಜ್ಯದ ೨ ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಆದ ಚಳವಳಿಯ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಇತಿಹಾಸ ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿದೆ.

ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇವಕ್ಕೊಂದು ಬೆಲೆಯಿದೆ. ರಾಜಕೀಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಈ ಅಂದೋಳನದಲ್ಲಿ ದೇಶಕ್ಕೆ ದೇಶವೇ ಹೊಡೆದೆದ್ದಿತ್ತು. ಮೂಲೆಮೂಲೆಯಿಂದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಯೋಧರು ಮೂಡಿಬಂದರು. ಸಮಗ್ರ ದೇಶದ ಹೋರಾಟವನ್ನು ಒಂದು ಕತೆಯನ್ನಾಗಿ ಬಣ್ಣಿಸಿದ್ದರೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಬಹುದಿತ್ತು. ಈಗ ಒಂದು ಭಾಗಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಒಂದು ಹೊತ್ತಿಗೆಯಾದರೂ ಬಂದಿದೆ; ಸಂತೋಷದ ಸಂಗತಿ.

ನಾನು ರಾಜಕೀಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದಾಗಿನಿಂದ ನನ್ನ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ಬಂಧನವಾದುದು ಕೊಪ್ಪಳದಲ್ಲಿ. ನಾನು ಹೋರಾಟದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ

ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾದರೂ, ಇಡೀ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಒಂದೇ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುವುದು ನನ್ನ ಧರ್ಮವಾಗಿದ್ದರೂ, ಕೊಪ್ಪಳದ ಮೇಲೆ ನನ್ನ ಕಣ್ಣು ವಿಶೇಷವಾಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆದಿದೆಯೆಂಬ ವರದಿ ಬಂದರೆ ಉಬ್ಬುತ್ತಿದ್ದೆ. ಕಾರ್ಯಕರ್ತರಲ್ಲಿ ವೈಮನಸ್ಸುಂಟಾದರೆ ಕುಗ್ಗುತ್ತಿದ್ದೆ.

ಇಂದು ಈ ಪುಸ್ತಕ ಈ ರೀತಿಯಿಂದ ಹೊರಬಂದುದಕ್ಕೆ ಅಭಿಮಾನವೆನಿಸಿದೆ. ಹಾರ್ದಿಕವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ.

ದಿ. ೧೨—೮—೧೯೬೫ — ಜೆ. ಕೆ. ಪ್ರಾಣೇಶಾಚಾರ್ಯ

ಮೊದಲು ಮಾತು

ಕೊಪ್ಪಳ ನಾಡು ಇದು ಹತ್ತು ವರುಷಗಳ ಹಿಂದೆ ನವಾಬ ಸಾಲಾರ ಜಂಗ ಬಹದ್ದೂರರವರ ಒಡೆತನಕ್ಕೆ ಸೇರಿತ್ತು. ಆಗ ಕೊಪ್ಪಳ ಜಾಗೀರು ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಲಬುರ್ಗಿ, ಕೊಪ್ಪಳ ಎರಡು ತಾಲೂಕುಗಳು ಇರುವವು. ಕೊಪ್ಪಳವು ಆಗಿನ ಜಾಗೀರಿನ ಜಿಲ್ಲೆಯಾಗಿದ್ದು ಕಲೆಕ್ಟರರು, ಡಿ. ಎಸ್. ಪಿ. ಮೊದಲಾದ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇರುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ೩೫೦ ಗ್ರಾಮಗಳೂ ೫ ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯೂ ಇದ್ದು ಜನಸಂಖ್ಯೆ ೨ ಲಕ್ಷ ೫ ಸಾವಿರವಿರುವದು. ಇಲ್ಲಿ ಮುನಿರಾಬಾದ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ನೆಲ್ಲು, ಕಬ್ಬು, ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದು ಒಂದು ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರಖಾನೆಯು ಇರುವದು. ಇಲ್ಲಿಯೇ ತುಂಗಭದ್ರಾ ನದಿಗೆ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟಲಾಗಿದೆ. ಈ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿ, ಗೋದಿ, ಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ ಮುಂತಾದ ಎಲ್ಲ ತರದ ಪೈರುಗಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಹುಲಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹುಲಿಗೆಮ್ಮ, ಕೊಪ್ಪಳದಲ್ಲಿ ಗವಿಶಿದ್ಧಸ್ವಾಮಿಗಳ ಮಠ, ಕುಕನೂರಲ್ಲಿ ಮಹಾಮಾಯಿಯ ಮಂದಿರ, ಅಡೂರಲ್ಲಿ ವೀರಭದ್ರ ದೇವಾಲಯ, ಕಲ್ಲೂರಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲಿನಾಥ ಮಂದಿರವು ನೋಡತಕ್ಕ ಸ್ಥಳಗಳಾಗಿರುವವು. ಟೀಪುಸುಲ್ತಾನನು ಕಟ್ಟಿಸಿದ ಕೊಪ್ಪಳದ ಕೋಟೆಯೂ, ಬಹದ್ದೂರ ಬಂಡಿಯ ಕೋಟೆಯೂ ಇತಿಹಾಸ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಿರುವವು.

ಕೊಪ್ಪಳ ಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಮುಂಡರಗಿ ಭೀಮರಾಯರೂ ಹಾಗೂ ಹಮ್ಮಿಗಿಯ ಕೆಂಚನಗೌಡರೂ ಬ್ರಿಟಿಶರ ವಿರುದ್ಧ ಕಾದಾಡಿ ವೀರ ಸ್ವರ್ಗ ವನ್ನು ಹೊಂದಿದರು. ಈ ನಗರಕ್ಕೆ "ಕೋಪಣ ನಗರ"ವೆಂದು ಹಿಂದಿನ ಇತಿಹಾಸಕಾರರು ಕರೆದಿರುವರು. ಈ ನಗರದ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇಪ್ಪತ್ತು ಸಾವಿರ ವಿರುವದು. ಹಾಗೂ ವ್ಯಾಪಾರದ ಕೇಂದ್ರವೂ ಇರುವದು.

ಈ ನಾಡು ಧಾರವಾಡ, ಬಳ್ಳಾರಿ, ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಇರುವದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯ ಜನರು ಅಲ್ಲಿಯ ಆಗು ಹೋಗುಗಳನ್ನೇ ಅನುಕರಣ

ಮಾಡುತ್ತಿರುವರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಆಗಿನ ನಿಜಾಮ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಪ್ಪಳ ನಾಡು ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತ್ತು. ಇದು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರರ ನಾಡು. ಹೆಸರಾಂತ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸತ್ಪುರುಷರು ಹುಟ್ಟಿದ ಬೀಡು. ಜಗದ್ಗುರು, ಜಯದೇವ, ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಇವರು ಯಲಬುರ್ಗಿ ತಾಲೂಕಿನ ಬಿನ್ನಾಳು ಗ್ರಾಮದವರು. ಇವರು ಇಲ್ಲಿಯ ಹಿರೇಮಠದವರು. ಇಂಥ ಅನೇಕ ಸತ್ಪುರುಷರನ್ನು ಹಡೆದ ನಮ್ಮ ಈ ನಾಡು ಧನ್ಯವಾದುದು.

ಭಾರತದ ಯಾವದೇ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಚಳವಳಿಯೇ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಲಿ ಅದರ ಕಿಡಿಗಳು ಕೊಪ್ಪಳದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜ್ವಲಿಸಬೇಕು. ಹೀಗಾಗಿ ನಿಜಾಮ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಪ್ಪಳನಾಡು ಒಂದು ಗಂಡಾಂತರ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತ್ತು. ಇಲ್ಲಿಯ ಜನರು ಶೂರರೂ ತ್ಯಾಗಿಗಳೂ ಇದ್ದು, ಭಾರತ ಸ್ವತಂತ್ರಕ್ಕಾಗಿ ತನು ಮನ-ಧನ ಧಾರೆಯಾಗಿ ಎರಿದಿದ್ದಾರೆ. ತ್ಯಾಗ ಬಲಿದಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಪಣಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಿ ಹೋರಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ನಾಡಿಗಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಮಹನೀಯರ ಉಪಕಾರವನ್ನು ಜನತೆಯು ಎಂದಿಗೂ ಮರೆಯದು. ಇತಿಹಾಸಕಾರರು ನಮ್ಮ ಜನತೆಯ ಅಳಿಲು ಸೇವೆಯನ್ನು ಅಳೆಯಲು ಈ ಕೃತಿಯು ಅಳತೆಗೋಲಾಗಲು ಕೆಲವು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಹಾಯವಾಗಲೆಂದು ಈ ಚಿಕ್ಕ ಹೊತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಓದಿ ಸರಿಯಾದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ಶ್ರಮ ಸಾರ್ಥಕವಾದೀತು.

ಇದನ್ನು ಅಂದವಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟ ಶ್ರೀ ಜೆ.ಕೆ.ಪ್ರಾಣೇಶಾಚಾರ್ಯರು ಮಾಲಿಕರು, ಸಾಧನಾ ಪ್ರಿಂಟರಿ, ರಾಯಚೂರ ಇವರಿಗೂ ಹಾಗೂ ಪ್ರಕಾಶನ ಗೊಳಿಸಿದ ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವನಾಥ ವಾಚನಾಲಯ ಸಂಸ್ಥೆಯವರಿಗೂ ನನ್ನ ಅನಂತ ಧನ್ಯವಾದಗಳು.

ಜಿಪುಟ್ಟ

ವೀರಭದ್ರಪ್ಪ ಶಿರೂರ

ಕೊಪ್ಪಳ ಬಸ್ ನಿಲ್ದಾಣದ ಚೌರಸ ರಸ್ತೆ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಲಾದ ಸ್ಮಾರಕ ಸ್ತಂಭದ ಮೇಲಿರುವ ಲಿಪಿ

ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ

ಕ್ರಿಸ್ತ ಶಕೆ ೧೮೫೭ರ ಭಾರತದ ಪ್ರಥಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಮರದ ವೀರ ಸೇನಾನಿಗಳಾಗಿ ಈ ಸಮರವನ್ನು ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಸಿ ಬ್ರಿಟಿಷರನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿ ಯುದ್ಧಮಾಡಿ ೧—೬—೧೮೫೮ ನೆಯ ದಿನ ಈ ಕೋಟೆಯ ರಣಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ವೀರಸ್ವರ್ಗವಾಸಿಗಳಾದ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ವೀರ ಪುತ್ರರಾದ ಮುಂಡರಗಿ ಭೀಮರಾಯ ನಾಡಗೌಡ ಮತ್ತು ಹಮ್ಮಿಗಿ ಕೆಂಚನಗೌಡಾ ದೇಸಾಯಿ ಇವರಿಬ್ಬರ ಮತ್ತು ಅವರೊಂದಿಗೆ ಕಾದು ಮಡಿದು ಸ್ವರ್ಗಾಲಯಕ್ಕೇರಿದ ಹುತಾತ್ಮರ ಗೌರವಸ್ಫೂರಿತ ಸ್ಮರಣಾರ್ಥವಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾದ ವೀರಸ್ತಂಭ.

ಕೊಪ್ಪಳ. ೧೫—೮—೧೯೫೭

This commemoration tablet is erected in the memory of the late two brave patriots of Karnatak. Shri Bheemaraya Nadagouda of Mundaragy and Shri Kenchanagouda Desai of Hammige and their faithful followers who pioneered the freedom struggle of 1857 A.D- in this part of the land and laid their lives fighting bravely the British Army in their fort on 1st June 1858 A. D.

KOPPAL: 15th August 1957

ಭಾರತ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಕೊಪ್ಪಳ ನಾಡಿನ ಕಾಣಿಕೆ

ಬ್ರಿಟಿಶರು ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬಂದು ರಾಜ್ಯವಾಳಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಕೆಲವು ಕಾಲ ಗತಿಸಿದ ನಂತರ ಸ್ವಾಭಿಮಾನಿಗಳಾದ ಕೆಲವು ವೀರರಿಗೆ ಗುಲಾಮಗಿರಿಯು ಅಸಹ್ಯವಾಗಿ ತೋರಿರಬೇಕು. ಪರಕೀಯರ ಆಳಿಕೆಯಿಂದ ಅವರ ಮನನೊಂದು ಅದನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಸಿದ್ಧರಾಗಿರಬೇಕು. ಅಂತೆಯೇ ೧೯ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಶ ಸರಕಾರದ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಬಂಡು ಹೂಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಆಗ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಸಂಘಟನೆಯಿಂದ ಪೂರ್ವಾಲೋಚನೆಯಿಂದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಿದ್ಧತೆಯಿಂದ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಕೈ ಹಾಕಿದ್ದರೆ ಅಂದೇ ವಿಜಯ ಸಂಪಾದಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲತೆಯೂ, ಅನುಭವವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅಂತೆಯೇ ೧೮೫೭ನೇ ಇಸ್ವಿಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟವು ಅಯಶಸ್ವಿಯಾಯಿತು. ಅಂದು ಅಂಕುರಿಸಿದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ದಾಹವು ಕಮರದೇ ಕುಗ್ಗದೇ ಕ್ರಮೇಣವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತ ಬಂದಿತು. ಅದು ೧೯೪೭ನೇ ಇಸ್ವಿ ಅಗಸ್ಟ ೧೫ಕ್ಕೆ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಭಾರತೀಯರ ಆಶೆ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಯು ಕೊನೆಗೊಂಡಿತು.

೧೮೫೭ನೇ ಇಸ್ವಿಯಿಂದ ೧೯೫೭ನೇ ಇಸ್ವಿಯ ವರೆಗೆ ಒಂದು ನೂರು ವರುಷಗಳ ಕಾಲ ದೇಶದ ನಾನಾಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ವೀರರು ತ್ಯಾಗ ಬಲಿದಾನ ಮಾಡಿ ಕೀರ್ತಿಶಾಲಿಗಳಾಗಿರುವರು.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹರಡಿದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಈ ಕಿಡಿಗಳು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಬೇಗೆಯನ್ನು ಬಹುಬೇಗ ಹಬ್ಬಿಸಿದವು. ಕಿತ್ತೂರ ನಾಡಿನ ಚನ್ನಮ್ಮ ರಾಣಿಯೂ, ಹಂದಿಗನೂರ ದೇಸಾಯರು, ನರಗುಂದದ ಬಾಬಾಸಾಹೇಬರು ತಮ್ಮತಮ್ಮ ಸಿದ್ಧತೆ ನಡಿಸಿದ್ದರು. ಇದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕೊಪ್ಪಳ ಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂಡರಗಿ ಭೀಮರಾಯರೂ, ಹಮ್ಮಿಗಿಯ ದೇಶಾಯಿ ಕೆಂಚನಗೌಡರೂ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಿದ್ದರು. ಇವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಕಾದಾಡುವಂತೆ

ಮಾಡಿ ಸೈನ್ಯದಲ್ಲಿ ಪಿತೂರಿ ಮಾಡಿ ಬ್ರಿಟಿಶರು ತಮ್ಮ ಬೇಳೆ ಬೇಯಿಸಿ ಕೊಂಡರು. ಆದರೆ ಕನ್ನಡಿಗರಲ್ಲಿರುವ ವೀರತನವನ್ನೂ, ಶೂರತನವನ್ನೂ, ಕೆಚ್ಚೆದೆಯನ್ನೂ ಕಂಡು ಅವರು ಈ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ತುಂಡುತುಂಡು ಮಾಡಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದರು.

ಮುಂಡರಗಿ ಭೀಮರಾಯರೂ ಹಮ್ಮಿಗಿಯ ದೇಸಾಯಿಯರೂ ಕೊಪ್ಪಳ ಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ ಸೈನಿಕರ ಪಿತೂರಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟು ಕಾದಾಡಿ ವೀರಸ್ವರ್ಗ ಹೊಂದಿದರು. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕವಲೂರು, ಕುಕನೂರು, ಹಳ್ಳಿಗುಡಿ, ಆಡೂರು, ಮೊದಲಾದ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಇವರಿಗೆ ಆಪ್ತರೂ ಬಂಧು ಬಳಗದವರೂ ಇದ್ದು ಈ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಅನೇಕರು ಈ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಕಾದಾಡಿ ಮಡಿದರು, ಇಂದಿಗೂ ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅಂದಿನ ಹೋರಾಟದ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಕಥೆಗಳಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಿ ರುವರು.

ಇವರ ಸ್ಮಾರಕವಾಗಿ ಕೊಪ್ಪಳ ನಗರದಲ್ಲಿ ಬಸ್ ನಿಲ್ದಾಣದ ಚೌರ ಸ್ತೆಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ೧೯೫೭ರ ಶತ ಸಂವತ್ಸರೋತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಸ್ತಂಭವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಸ್ಮಾರಕವನ್ನು ಮಾಡಿರುವರು.

ಇವರ ಬಂಡಾಯದ ನಂತರ ೧೯ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು ಪೂಜ್ಯ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರ ಮುಂದಾಳುತನದಲ್ಲಿ ಸವಿ ನಯ ಕಾಯದೇ ಭಂಗ ಚಳವಳಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು. ಬಹಿಷ್ಕಾರ, ಸತ್ಯಾ ಗ್ರಹ, ಅಸಹಕಾರ ಮುಂತಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಮಹಾ ತ್ಮರು ದೇಶದ ಮುಂದಾಳುಗಳಿಗೆ ಕರೆಕೊಟ್ಟರು. ಆಗ ಇಲ್ಲಿಯ ಶ್ರೀ ಜಯ ರಾಮಾಚಾರ್ಯರು ಕೊಪ್ಪಳ ಇವರು ಪ್ರಮುಖ ಭಾಗ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು. ಸೆರೆಮನೆಯ ವಾಸವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದರು. ಇವರು ಕೀರ್ತನಕೇಸರಿ ಎಂದು ಅಖಿಲ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಹೆಸರು ಪಡೆದರು. ಶ್ರೀ ರಾಘವೇಂದ್ರರಾವ ಜಾಕಲಬ್ಬಿ ವಕೀಲರು, ಶ್ರೀ ತಮ್ಮನಗೌಡಾ ಪಾಟೀಲರು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಚಳ ವಳಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದರು. ಶ್ರೀ ಬಸವಂತರಾವ ಕಾಟರಹಳ್ಳಿ ಹಿರೇಮಠ ಇವರು ಹೈದ್ರಾಬಾದಿನಲ್ಲಿ ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲಿಗರಾಗಿ ಪೋಲೀಸರ ಪ್ರಬಲವಾದ

ಕಾವಲಿನಲ್ಲಿ ಅವರ ಕಣ್ಣು ತಪ್ಪಿಸಿ ಧ್ವಜವನ್ನು ಹಾರಿಸಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಮುಖರ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯನ್ನು ಪಡೆದರು. ಇವರು ಸರೋಜಿನಿ ದೇವಿಯವರಿಗೆ ಪ್ರೀತಿಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರಾಗಿದ್ದರು.

ಮಹಾತ್ಮಾಗಾಂಧಿಯವರು ೧೯೨೪ನೇ ಇಸ್ವಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ ಅಧಿವೇಶನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಜನತೆಯನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸಿ ಹುರಿದುಂಬಿಸಿ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಅಣಿಗೊಳಿಸಿದರು. ಅವರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದ ಪ್ರಭಾವವು ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿಯೂ ಬಿತ್ತು. ಮುಂದೆ ೧೯೩೬ರಲ್ಲಿ ಲಖನೋ ಕಾಂಗ್ರೆಸ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಜವಾಹರರು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಿದರು. ಆಗ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿದರು. ಇವರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯರಾದವರು ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಶ್ರೀ ಯಜ್. ಕೊಟ್ರಪ್ಪ, ಶ್ರೀ ಹಂಪಿ ನರಸಿಂಗರಾವ, ಶ್ರೀ ಶಿರೂರ ವೀರಭದ್ರಪ್ಪ ಇವರು ಇದ್ದರು. ಇವರು ಕೊಪ್ಪಳ ಯಲಬುರ್ಗಿ ತಾಲೂಕಗಳಲ್ಲಿ ಜನಜಾಗ್ರತಿಯ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಂಡರು. ಕೊಪ್ಪಳ ಜಾಗೀರದಾರರಾಗಿದ್ದ ನವಾಬ ಸಾಲಾರಜಂಗ ಬಹದ್ದೂರರವರ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ರೈತರ ಕುಂದು ಕೊರತೆಗಳನ್ನು ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಆಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಬರಗಳು ಬೀಳಹತ್ತಿ, ಜನರು ಹಾಯಿ ಹಾಯಿ ಆಗಿ ಭಯಗೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದರು. ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ರೈತರ ಪಕ್ಷವಹಿಸಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ದೂರು ಹೇಳುವವರು ಯಾರೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸುವದು ಮಹಾಪರಾಧವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ನಿಜಾಮರ ರಾಜ್ಯದ ಒಂದು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಜಾಗೀರು ಇದ್ದಿತಾದರೂ ಇದರ ಮಾಲಿಕರಾದ ನವಾಬ ಸಾಲಾರಜಂಗರು ಇರುವದು ಹೈದ್ರಾಬಾದಿನಲ್ಲಿ. ಅವರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವಂತಿಲ್ಲ. ರೈತರ ಕೂಗು ಕೇಳುವಂತಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿಗಳಂತೆ ಅರಸರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಂತೆ ವರ್ತಿಸಿ ರೈತರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಸುಧಾರಣೆಗಳೂ ಆಗದೇ ಕೇವಲ ಜಾಗೀರದಾರರ ಪ್ರೇಮ ಸಂಪಾದಿಸಲು ಎಲ್ಲ ಹಣವನ್ನು ನವಾಬರ ವಶಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಸಿ ಜನತೆಯನ್ನು ಅಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಅಂಧಕಾರದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ಉಸಿರು ಆಡಿಸದಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದರು.

ಭಾರತ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಕೊಪ್ಪಳ ನಾಡಿನ ಕಾಣಿಕೆ

೧೯೩೦ ನೇ ಇಸ್ವಿಯಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲವು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಆಗ ಇಲ್ಲಿಯ ರೈತರ ಮುಖಂಡರು ಹೈದರಾಬಾದಿಗೆ ಹೋಗಿ ನವಾಬರನ್ನು ಕಂಡು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅರಿಕೆಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಈ ಸುದ್ದಿಯು ಇಲ್ಲಿಯ ಸ್ಥಾನಿಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿದು, ಕೂಡಲೇ ಅವರು ಹೈದ್ರಾಬಾದಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದ ಮುಂದಾಳುಗಳ ಮನೆಯವರನ್ನು ಹೆದರಿಸಿ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ವಸೂಲ ಮಾಡಿದರು. ರೈತರು ಹೆದರಿ ದನ ಕರುಗಳನ್ನು ಮಾರಿ ಕಂದಾಯ ತೆತ್ತರು. ಸರಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಈ ಕೃತಿಯಿಂದ ರೈತರು ಅಸಮಾಧಾನಗೊಂಡಿದ್ದರು. ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಸಂಘಟನೆ ಬೆಳಸಹತ್ತಿದರು. ದೈವವಶಾತ್ತ ೧೯೩೩ ರಲ್ಲಿ ಪುನಃ ಬರಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಆಗ ಯಲಬುರ್ಗಿ ಕೊಪ್ಪಳ ತಾಲೂಕಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ವೀರಭದ್ರಪ್ಪ ಶಿರೂರ ಇವರು ಸಂಚಾರಮಾಡಿ ರೈತರಿಂದ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಕಳಿಸಿದರು. ಅನೇಕ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸಲಾಯಿತು. ಹೈದರಾಬಾದ ಸರಕಾರದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯು ಬಂದು ನಿಜಸ್ಥಿತಿಯ ವರದಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರು. ಬರಗಾಲದ ಕಾಮಗಿರಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ, ಹಸ್ತಿ ತಹಕೂಬ ಇಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರವು ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಿತು. ಆದರೆ ಅದು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬಾರದೇ ಹೊರಗಿನ ಪ್ರಚಾರ ಮಾತ್ರವಾಯಿತು. ಇದರಿಂದ ಜನರು ಸರಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಅಸತ್ಯ ಹಾಗೂ ಅಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಮಾತುಗಳಿಂದ ನಿರಾಶರಾಗಿದ್ದರು. ಇದನ್ನು ಹೊರಗೆ ಹಾಕಿಸಲಾಯಿತು. ಪುನಃ ೧೯೩೫ ರಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲವು ಒದಗಿತು. ಆಗಿನ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದ ಡಾಕ್ಟರ ರಾಜೇಂದ್ರ ಪ್ರಸಾದರು ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರವಾಸ ಕೈಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಅವರು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಿಂದ ಬಳ್ಳಾರಿಗೆ ಹೊರಟಾಗ ನಡುವೆ ಭಾನಾಪುರ ರೈಲ್ವೆ ನಿಲ್ದಾಣದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರವಾದ ಒಂದು ಮನವಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಲಾಯಿತು. ಇವರೊಂದಿಗೆ ಕೃಪಲಾನಿಯವರೂ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಾಂತಾಧ್ಯಕ್ಷ ಶ್ರೀ ಹೊಸಮನಿ ಸಿದ್ದಪ್ಪನವರೂ ಇದ್ದರು. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಮನವಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಹಾಗೂ ೧೯೩೪ ರಲ್ಲಿ ಪೂಜ್ಯ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರಿಗೆ ಭಾನಾಪುರ ರೈಲ್ವೆ ಸ್ಟೇಶನ್ ನಿಲ್ದಾಣದಲ್ಲಿ ಮಾನಪತ್ರವನ್ನು, ಹರಿಜನ ನಿಧಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿದ್ದನ್ನು ನಿಜಾಮ ಸರಕಾರದ ಮತ್ತು ಜಾಗೀರು

ಸರಕಾರದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೆಂಗಂಣಿನಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಗಾಂಧೀಜಿ ಯವರ ಸ್ವಾಗತ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಶ್ರೀ ತಮ್ಮನಗೌಡ ಪಾಟೀಲ ವಕೀಲರೂ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾಗಿ ಶ್ರೀ ಶಿರೂರ ವೀರಭದ್ರಪ್ಪ, ಶ್ರೀ ಯಚ್. ಕೊಟ್ರಪ್ಪ ಇವರು ಇದ್ದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದರ. ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಅಂದು ತಾ. ೩ ಮಾರ್ಚ ೧೯೩೪ರ ಂದು ಗಾಂಧಿಯವರ ದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ ಹತ್ತು ಸಾವಿರಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಜನ ಸಮೂಹವು ಸೇರಿತ್ತು. ಅವರ ಪಾದಧೂಳಿ ಸ್ಪರ್ಶದಿಂದ ನಮ್ಮ ನಾಡು ಪವಿತ್ರವಾಯಿತು. ನಮ್ಮ ಜನ ಹೆಚ್ಚು ಧೈರ್ಯತಾಳಿತು. ಉತ್ಸಾಹಭರಿತವಾಯಿತು.

ಈ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ೧೯೩೫ ರ ಬರಗಾಲ ಬಿದ್ದಾಗ ನಮ್ಮ ಜನ ಸಕಲ ತ್ಯಾಗಕ್ಕೂ ಸಿದ್ಧವಾಗಿತ್ತು. ಇದನ್ನು ಕಂಡು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬೆದರಿದರು. ಹೈದ್ರಾಬಾದದಿಂದ ಪದ್ಮಜಾ ನಾಯುಡುರವರೂ, ಶ್ರೀ ರಾವಿ ನಾರಾಯಣ ರೆಡ್ಡಿಯವರೂ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ವರದಿಮಾಡಿದರು. ಹೈದ್ರಾಬಾದ ಸರಕಾರದ ಕಂದಾಯ ಖಾತೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಜರೋಸಾ ಸಾಹೇಬರು ಬಂದು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯ ಸಲಹೆ ನೀಡಿದರು. ಅದರಂತೆ ಹಸ್ತಿ (ಕಂದಾಯ) ತಹಕೂಬ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲ ಕಾಮಗಿರಿಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾದವು. ಸರಕಾರವು ತನ್ನ ತಪ್ಪು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿತು. ೧೯೩೩ನೇ ಇಸ್ವಿ ಕೊನೆಗೆ ಶ್ರೀ ಹರ್ಡಿಕರ ಮಂಜಪ್ಪನವರು ಯಲಬುರ್ಗಿ, ಕೊಪ್ಪಳ ತಾಲೂಕುಗಳ ಪ್ರವಾಸದ ಕೈಕೊಂಡು ಒಂದು ವಾರ ಸಂಚರಿಸಿ ಜನಜಾಗ್ರತಿ ಮಾಡಿದರು. ಇವರ ಪ್ರವಾಸದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಶ್ರೀ ಶಿರೂರ ವೀರಭದ್ರಪ್ಪ ಇವರು ಮಾಡಿದ್ದರು. ಕೊಪ್ಪಳ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಭೆ ಮೆರವಣಿಗೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳು ಆದದ್ದು ಇದೇ ಮೊದಲು ಸಲವಾಗಿತ್ತು. ಪೋಲೀಸರಿಗೆ ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಬಂಧಿಸಲು ಶಕ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಕೊಪ್ಪಳ ದಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸರು ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಎಣ್ಣೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಕಾಯುತ್ತ ಕೂತಿದ್ದರು. ಜನರು ಒಳ್ಳೇ ಸಂಭ್ರಮದ ಸ್ವಾಗತ ನೀಡಿದರು. ಹೆಚ್ಚು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಜನರು ಸೇರಿಸ್ದರು. ೧೯೩೭ ರಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಬರ ಸಂಭವಿಸಿತು. ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರವು ಜನರ ವಿನಂತಿಯನ್ನು ಮನ್ನಿಸಿ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಿತು.

ಹೀಗೆ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟದ್ದು ಜಾಗೀರ ಸರಕಾರದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿಯೇ ಮೊದಲಿನದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಜನರಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸವು ಬೆಳೆಯಿತು.

೧೯೩೯ರಲ್ಲಿ ಹೈದ್ರಾಬಾದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀ ಗೋವಿಂದರಾವ ನಾನಲ್ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಸ್ವಾಮಿ ರಾಮಾನಂದ ತೀರ್ಥರವರು ಕೊಪ್ಪಳ, ಕುಕನೂರ, ಅಡೂರ, ರಾಜೂರುಗಳಿಗೆ ಭೆಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟು ಇಲ್ಲಿಯ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಕಂಡು ತಮ್ಮ ಸಮಾಧಾನವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸಿದರು. ಕುಕನೂರ ವಿದ್ಯಾನಂದ ಗುರುಕುಲ ಅಡೂರ ವಿಶ್ವನಾಥ ವಾಚನಾಲಯ, ರಾಜೂರ ಹರಿಜನಶಾಲೆ ಇವು ಸಜೀವ ಉದಾಹರಣೆಗಳಾಗಿರುವವು. ಆಡೂರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಚನ್ನಪ್ಪ ಪೋಟಿಮ್ಮನವರ, ಶ್ರೀ ವೀರಭದ್ರಪ್ಪ ಶಿರೂರ ಕೊಪ್ಪಳದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ತಮ್ಮನಗೌಡರು ವಕೀಲರು, ಶ್ರೀ ಹುಪಿ ನರಸಿಂಗರಾಯರು ಶ್ರೀ ಯಚ್.ಕೊಟ್ರಪ್ಪ ಶ್ರೀ ರಾಮದಾಸ ಮೊದಲಾದವರು ರೈತರ ಪರವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿರುವರು. ೧೯೪೦ ರಲ್ಲಿ ಜನಾರ್ದನರಾವ್ ದೇಸಾಯಿಯವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ಹೈದ್ರಾಬಾದ ಕರ್ನಾಟಕ ದ್ವಿತೀಯ ಪರಿಷತ್ತು ಬೀದರದಲ್ಲಿ ನೆರೆದು ಮುನ್ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿತ್ತು. ಆ ಪರಿಷತ್ತಿಗೆ ನಮ್ಮ ಭಾಗದ ೧೫ ೧೬ ಪ್ರಮುಖ ಮುಂದಾಳುಗಳು ಹೋಗಿದ್ದರು. ಕೊಪ್ಪಳ ಯಲಬುರ್ಗಿ ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಅದರ ಸಮಿತಿಗಳು ಸ್ಥಾಪಿತವಾದವು. ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ಶ್ರೀ ಗುರುರಾವ ದೇಸಾಯಿ, ಶ್ರೀ ವೀರಭದ್ರಪ್ಪ ಶಿರೂರ ಇವರು ಅವುಗಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದರು.

೧೯೩೦ ನೇ ಇಸ್ವಿ ಫೆಬ್ರುವರಿ ೨೬ (ಶಕೆ ೧೮೫೧ ಮಾಘ ಬಹುಳ ೧೩) ಮಹಾಶಿವರಾತ್ರಿಯ ಶುಭ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದ ಆಡೂರಿನ ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವನಾಥ ವಾಚನಾಲಯವು ಸುತ್ತ ಮುತ್ತಲಿನ ಜನತೆಯ ಚಿತ್ತವನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಿತ್ತು. ಇಲ್ಲಿಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಒಳ್ಳೇ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಕಾರ್ಯಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ರಾಜೂರಲ್ಲಿ ಹರಿಜನ ಶಾಲೆಯು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿತ್ತು. ಕುಕನೂರ ವಿದ್ಯಾನಂದ ಗುರುಕುಲವೂ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಸಾರವನ್ನಲ್ಲದೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ

ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿತ್ತು. ಆಡೂರಲ್ಲಿಯೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಾಲೆಯು ಸ್ಥಾಪಿತವಾಯಿತು. ಖಾದಿ ಸಂಘವು ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಯಲಬುರ್ಗಿ, ಇಟಗಿ, ರಾಜೂರು ಮೊದಲಾದ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ವಾಚನಾಲಯಗಳು ಸ್ಥಾಪಿತವಾದವು.

೧೯೪೧ ರಲ್ಲಿ ಕೊಪ್ಪಳದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಪ್ರಸಾದ ನಿಲಯವು ಸ್ಥಾಪಿತವಾಯಿತು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲತೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಶಿಕ್ಷಣ ಪ್ರಸಾರವನ್ನು ಮಾಡಹತ್ತಿತು. ಹೀಗೆ ಜನಜಾಗೃತಿಯ ಕಾರ್ಯವು ನಡೆದಿರುವಾಗ ಯಮನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಯಾವದು ತಾನೇ ಸಹನವಾದೀತು ? ಎಂಬುವ ನಾಣ್ಣುಡಿಯಂತೆ ಒಮ್ಮೆಲೇ ಬರಗಾಲವು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ೧೦-೧೨ ವರುಷಗಳಲ್ಲಿ ೫ ೬ ಸಾರೆ ಬರವು ಬಿದ್ದು ಜನರು ಕಾದಿ ಕುಗ್ಗಿಹೋಗಿದ್ದರು. ಅವರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಅತ್ಯಂತ ಕಷ್ಟದಾಯಕವಾಗಿತ್ತು. ಸರಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೈ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಸುಮ್ಮನೇ ಕುಳಿತರು. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಮುಂದೆ ಬಂದು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಬರಗಾಲ ನಿವಾರಣೋಪಾಯ ಸಂಘವು ಸ್ಥಾಪಿತವಾಯಿತು. ಯೋಗ್ಯದರದ ಕಾಳಿನ ಅಂಗಡಿಗಳು ಸ್ಥಾಪಿತವಾದವು. ಕೊಪ್ಪಳ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಮಿತಿಯು ಇದರ ವಿಚಾರಣೆಗಾಗಿ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಿತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಆರ್. ಜಿ. ಜಾಗೀರದಾರರೂ ಶ್ರೀ ವೀರಭದ್ರಪ್ಪ ಶಿರೂರ ಇವರು ಇದ್ದು ಎರಡೂ ತಾಲೂಕುಗಳ ಅನೇಕ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸಿ ವರದಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಅವರು ಇಲ್ಲಿಯ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಿ, ಜನರು ಗಿಡದ ಗಡ್ಡೆ ತೊಪ್ಪಲು ತಿನ್ನುತ್ತಿರುವದನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡು ಕನಿಕರಬಟ್ಟು ಇದರ ನಿವಾರಣೆಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ತುಂಗಭದ್ರಾ ನದಿಗೆ ಆಣೆಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟುವದು ಒಂದೇ ಒಂದು ಮಾರ್ಗವೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿರುವರು. ಈ ವರದಿಯನ್ನು ನವಾಬ ಸಾಲಾರಜಂಗರ ಸರಕಾರಕ್ಕೂ ಹೈದ್ರಾಬಾದ ಸರಕಾರಕ್ಕೂ ಒಪ್ಪಿಸಿ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಶಿಷ್ಟ ಮಂಡಲವು ಹೋಗಿ ತಮ್ಮ ದುಃಖವನ್ನು ತೋಡಿಕೊಂಡಿತು. ನೂರಾರು ಅರ್ಜಿಗಳು ಹೋದವು. ಇದೆಲ್ಲವುಗಳ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ನೈಜಾಮ ಸರಕಾರದ

ಕಂದಾಯ ಖಾತೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಗ್ರಿಗ್ಗಸನ್ ಸಾಹೇಬರು ಈ ನಾಡನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿದರು. ಆಗ ಇಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಬಸವಂತರಾವ ಕಾಟಿರಹಳ್ಳಿ, ಶ್ರೀ ವೀರಭದ್ರಪ್ಪ ಶಿರೂರ ಇವರು ಶ್ರೀ ದಾನಶೂರ ಬಸರಿಗಿಡದ ವೀರಪ್ಪ ನವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಶಿಷ್ಟಮಂಡಲವು ಕಂಡು ಮನವಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿತು. ಅಂದು ಇಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಹತ್ತು ಸಾವಿರಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಜನರು ಕೂಡಿದ್ದರು. ಇದರ ಪರಿಣಾಮದಿಂದ ಸರಕಾರವು ಕೂಡಲೇ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರಗಾಲ ಕಾಮಗಿರಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು. ಕಂದಾಯವನ್ನು ತಹಕೂಬ ಮತ್ತು ಮಾಫಿ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಕಾಳು ಒದಗಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ಪ್ರಯತ್ನವು ನಡೆದು ಅನೇಕ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಯೋಗ್ಯ ದರದ ಕಾಳಿನ ಅಂಗಡಿಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಕಾಳು ದೊರೆಯಹತ್ತಿತು. ಇದಕ್ಕೂ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಜಾಗೀರ ಸರಕಾರವು ಜಮೀನುಗಳ ಸರ್ವೆ ಮಾಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಿದ್ದಿತು. ಅವರ ಕೈಕೆಳಗಿನವರು ಲಂಚದ ಹಾವಳಿಯನ್ನು ನಡೆಸಿ ಜನರನ್ನು ಹಿಂಡಿ ಹಿಪ್ಪಿ ಮಾಡಹತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಜಾಗೀರ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಿದಾಗ್ಯೂ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಶ್ರೀ ವೀರಭದ್ರಪ್ಪ ಇವರು ನಿಜಾಮ ಸರಕಾರದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಸರ್ ಅಕಬರ ಹೈದರಿಯವರಿಗೆ ಸುದೀರ್ಘವಾದ ತಂತಿ ಕಳಿಸಿ ಇದರ ಯೋಗ್ಯ ವಿಚಾರಣೆಯಾಗಲೇಬೇಕು. ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡರು. ಇದರಿಂದ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಯಿತು. ಅನೇಕರು ತಪ್ಪಿಸ್ಥರೆಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಲಾಯಿತು. ಶ್ರೀ ವೀರಭದ್ರಪ್ಪನವರ ಹರಿಜನ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ಕೆಲವೊಂದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅಡ್ಡಿ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ಎದುರಿಸಿ ವಿಜಯ ಸಂಪಾದಿಸಲಾಯಿತು.

೧೯೩೮ ನೇ ಇಸ್ವಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಪ್ಪಳ ಯಲಬುರ್ಗಿ ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕಾಗಿ, ಶ್ರೀ ವೀರಭದ್ರಪ್ಪ ಶಿರೂರ, ಶ್ರೀ ಜಿ ಕೆ.ಪ್ರಾಣೇಶಾಚಾರ್ಯರು ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಿದರು. ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಸಿದ್ಧತೆ ಮಾಡಿದರು. ಕೊಪ್ಪಳದಲ್ಲಿ ದಿಗನಾಲು ಪ್ರಕಟನೆಗಳನ್ನು ಹಂಚುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಇಡಲಾಗಿತ್ತು. ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ಮುಂದಿನ ಸಿದ್ಧತೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಇದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಆರ್ಯಸಮಾಜದವರು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವನ್ನು ಹೂಡಿದರು.

ದಿನಾಗಲು ತಂಡತಂಡವಾಗಿ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿಗಳು ಕೊಪ್ಪಳಕ್ಕೆ ಬರಹತ್ತಿದರು. ಈ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲತೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೊಡಲಾಯಿತು. ಕಾಂಗ್ರೆಸು ಚಳವಳಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು. ಇದರಲ್ಲಿ ಇಟಗಿಯ ವಿರುಪಾಕ್ಷ ಸ್ವಾಮಿ ಮೊದಲಾದವರು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡಿದರು. ಶ್ರೀ ಬಸವಂತರಾವ ಕಾಟ್ರಹಳ್ಳಿ ಇವರು ಕೊಪ್ಪಳದ ಕೆಲವು ಕಾರ್ಯಕರ್ತರೊಂದಿಗೆ ಹೈದ್ರಾಬಾದಿನಲ್ಲಿ ೩ ನೇ ಡಿಕ್ಟೇಟರರಾಗಿ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡಿದರು. ೧೯೪೨ ರ ಚಲೇಜಾವ್ ಚಳವಳಿಯಲ್ಲಿ ಧಾರವಾಡ, ವಿಜಾಪುರ, ಬೆಳಗಾಂವ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅನೇಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗರಿಗೆ ಹಲವಾರು ರೀತಿಯಿಂದ ಸಹಾಯಮಾಡಿ ಅವರ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಯಶವನ್ನುಂಟುಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟರು. ೧೯೪೦ ರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ದೊಡ್ಡಮೇಟಿ ಅಂದಾನಪ್ಪನವರೂ ಶ್ರೀ ಹಳ್ಳಿಕೇರಿ ಗುದ್ಲೆಪ್ಪನವರೂ ಅಡೂರು, ಕುಕನೂರ, ಇಟಗಿ ಮೊದಲಾದ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದರು. ಪೋಲೀಸರು ಅಡೂರಲ್ಲಿ ಇವರ ಸಭೆಗೆ ಅಡ್ಡಿಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಜನರ ವಿರೋಧವನ್ನು ಕಂಡು ಸುಮ್ಮನಾದರು. ಈ ಸಭೆಗೆ ಸುತ್ತಲಿನ ಅನೇಕ ಜನರು ಬಂದಿದ್ದರು ೧೯೪೪ ರಲ್ಲಿ ಲೇವಿ ವಸೂಲಿಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಸರಕಾರವು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿತು. ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಯಾರೂ ಸಹಾಯವನ್ನೇ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಾಳಿನ ಕೊರತೆಯು ಬಹಳವಿತ್ತು. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಲೆ ತುರಿಸಕೊಳ್ಳಹತ್ತಿದ್ದರು. ಬಡಜನರು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಕಾಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಆಗ್ರಹ ಪಡಿಸಹತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ವೀರಭದ್ರಪ್ಪ ಶಿರೂರ ಇವರು ಇದ್ದವರಿಂದ ಕಾಳು ವಸೂಲ ಮಾಡಿ ಇಲ್ಲದವರಿಗೆ ಹಂಚುವ ಬಗ್ಗೆ ಹೊಣೆ ಹೊತ್ತರು. ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಕಾಳು ಒಯ್ಯಲು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು. ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಕಾಳು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದ ಬಗ್ಗೆ ಇವರ ಮೇಲೆ ಖಟ್ಲೆ ಹಾಕಲಾಗಿತ್ತು. ೧೯೪೯ರಲ್ಲಿ ಹೈದರಾಬಾದ ಸರಕಾರವು ಇವರ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ರದ್ದುಪಡಿಸಿತು.

೧೯೪೭ರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ವೀರಭದ್ರಪ್ಪ ಶಿರೂರ ಇವರು ಕೆಲವೊಂದು ಕಾರ್ಯಕರ್ತರೊಡನೆ ಕೊಪ್ಪಳ ಸ್ಟೇಶನ್ ನಿಲ್ದಾಣದಲ್ಲಿ ಜಯಪ್ರಕಾಶರನ್ನು ಸ್ವಾಗ

ತಿಸಿ ಹೈದ್ರಾಬಾದದ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ೧೫ ಅಗಸ್ಟ ೧೯೪೭ ಭಾರತವು ಸ್ವಾತಂತ್ರವಾದ ದಿನ ಭಾರತದ ಮೂಲೆ ಮೂಲೆಗಳಲ್ಲಿ ವೈಭವದಿಂದ ಆಚರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಆದರೆ ಹೈದ್ರಾಬಾದ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಈ ಉತ್ಸಾಹದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವ ಪುಣ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ನಿಜಾಮ ಸರಕಾರವು ಒಂದು ಫರ್ಮಾನು (ಆಜ್ಞೆ) ಹೊರಡಿಸಿ ಯಾರೂ ಭಾರತ ರಾಷ್ಟ್ರ ಧ್ವಜವನ್ನು ಹಾರಿಸದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸಿತ್ತು. ಸಭೆ ಮೆರವಣಿಗೆಗಳ ಮೇಲೆ ಮೊದಲೇ ನಿರ್ಬಂಧ ಹಾಕಲಾಗಿತ್ತು. ಶ್ರೀ ಜನಾರ್ದನರಾವ ವಕೀಲ ಕೊಪ್ಪಳ ಇವರು ಸಭೆಯ ಪ್ರತಿಬಂಧಕ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಮುರಿದು ಸೆರೆಯಾಳಾಗಿದ್ದರು. ದಿನಾಂಕ ೧೫ರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಬಗ್ಗೆ ಶ್ರೀ ವೀರಭದ್ರಪ್ಪ ಶಿರೂರ ಇವರು ಕೊಪ್ಪಳ ಕಾತರಕಿ, ಕಿನ್ನಾಳ, ಯಲಬುರಗಿ, ಕುಕನೂರು ಈ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆಲೇ ಧ್ವಜ ಹಾರಿಸಲು ನಿರ್ಣಯಿಸಿ ಅದರಂತೆ ಸಿದ್ಧ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಪೂರ್ವ ತಯಾರಿಯಂತೆ ಕೊಪ್ಪಳದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾಚಾರ್ಯ ವಕೀಲ, ಶ್ರೀ ವೀರಭದ್ರಪ್ಪ ಶಿರೂರ ಶ್ರೀ ಹಂಪಿ ನರಸಿಂಗರಾವ ಕೂಕನೂರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಇಟಗಿ ರಾಘವೇಂದ್ರರಾವ ವಕೀಲರು ಯಲಬುರ್ಗಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ರಾಮಣಕಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯರು ಕಿನ್ನಾಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಶಿದ್ದಪ್ಪ ಮಾಸ್ತರರು ಕಾತರಕಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಬಂಗಾರ ಶೆಟ್ಟರು ಈ ಪ್ರಕಾರ ಸುಮಾರು ೨೦ ಜನ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ೧೫ನೇ ಅಗಸ್ಟಕ್ಕೆ ಧ್ವಜ ಹಾರಿಸಿ ಬಂಧಿತರಾದರು. ಕೊಪ್ಪಳದಲ್ಲಿ ಈ ದಿವಸ ಮುಂಜಾನೆ ಜನರ ಸಮೂಹವು ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾಚಾರ್ಯರ ಮನೆಯ ಮುಂದೆ ಬಂದು ನಿಂತಿತ್ತು. ಮುವ್ವರು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿಗಳು ಸಿದ್ಧತೆಯಿಂದ ಹೊರಬಂದು ಸ್ಟೇಶನ ಸಮೀಪದ ಬೈಲಲ್ಲಿ ಧ್ವಜ ವಂದನೆ ಮಾಡಿದರು. ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರವನ್ನು ಓದಿದರು. ೩೫ ೪೦ ಜನ ಪೋಲಿಸರು ಶಸ್ತ್ರಧಾರಿಗಳಾಗಿ ನಿಂತು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ಪೂರ್ತಿಯಾದ ಮೇಲೆ ಬಂಧಿಸಲಾಯಿತೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇವರನ್ನು ಪೋಲೀಸ ಠಾಣೆಗೆ ಕರೆದೊಯ್ಯಲಾಯಿತು. ಸಾವಿರಾರು ಜನರು ಪೋಲೀಸ ಕಚೇರಿಯ ಬಳಿ ಬಂದು ನಿಂತು "ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಜಿಕಿ ಜೈ" ಎಂದು ಜಯಘೋಷ ಮಾಡಹತ್ತಿದರು. ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾಚಾರ್ಯರು ಹೊರಗೆ ಬಂದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಶಾಂತರೀತಿಯಿಂದ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಲು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು.

ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವು ದಿನದಿನಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತ ನಡೆಯಿತು. ಕೊಪ್ಪಳ, ಯಲಬುರಗಿ ಈ ಎರಡು ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೧೨೦ ರವರೆಗೆ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಬೆಳೆಯಿತು. ನೈಜಾಮ ಸರಕಾರವು ಹಾಗೂ ರಜಾಕಾರರು ರೊಚ್ಚಿಗೆದ್ದು ಮನಬಂದಂತೆ ತಮ್ಮ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಹತ್ತಿದರು. ಶ್ರೀ ಜಾಕಲಬ್ಬಿ ವಕೀಲರನ್ನು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿರುವರೆಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಅವರ ಮನೆಯ ಶೋಧ ನಡೆಸಿ ಅವರ ಮೇಲೆ ಖಟ್ಲೆಹಾಕಿದರು. ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿಗಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆವಿಧಿಸಿ ಹೈದರಾಬಾದ, ಕಲಬುರ್ಗಿ, ರಾಯಚೂರು, ನಿಜಾಮಾಬಾದ, ಔರಂಗಾಬಾದ ಸೆರೆಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟರು. ಕಾಂಗ್ರೆಸಿಗರ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವು ಒಳ್ಳೇ ಭರದಿಂದ ನಾ ಮುಂದೆ ನೀ ಮುಂದೆ ಎಂದು ನಡೆಯುತ್ತಿರುವದನ್ನು ಕಂಡು, ಸರಕಾರವು ಬೆದರಿತು. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮುಖಂಡರೊಡನೆ ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಸೆರೆಮನೆಯಿಂದ ಕೆಲವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟರು. ಶ್ರೀ ವೀರಭದ್ರಪ್ಪ ಶಿರೂರ ಇವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟ ಕೂಡಲೆ ನೇರವಾಗಿ ಗದಗಿಗೆ ಹೋದರು. ಅಲ್ಲಿ ಶಿಬಿರಗಳ ಮುಖಂಡರನ್ನು ಕಂಡು ಮುಂದೆ ಹೇಗೆ ನಡೆಸಬೇಕೆಂಬುವ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದರು. ನಿಜಾಮ ಸರಕಾರದ ಒಪ್ಪಂದವು ಇಲ್ಲಿಯ ಮುಸ್ಲೀಂ ರಜಾಕಾರರಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಆಗಿರದೆ ಕಾಯದೆಯನ್ನೇ ತಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ದರೋಡೆ, ಲೂಟಿ, ಕೊಲೆ, ಸುಲಿಗೆ ನಡೆಸಿದರು. ಹೈದ್ರಾಬಾದವು ಮುಸ್ಲೀಮರ ರಾಜ್ಯವೆಂದೂ ಇದರ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಸಕಲ ಮುಸ್ಲೀಮರು ಬರಬೇಕೆಂದೂ ಕಾಸೀಮ ರಜವಿಯವರು ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಿದರು. ಕೆಲವೊಂದು ಮುಸ್ಲಿಮರು ಮತಿಗೆಟ್ಟು ಕುಣಿದಾಡಿದರು. ರಜಾಕಾರರ ಕ್ಯಾಂಪುಗಳು ಸ್ಥಾಪಿತವಾದವು.

ಅಳವುಂಡಿ, ಕವಲೂರ, ಬನ್ನಿಕೊಪ್ಪ, ಮುಧೋಳ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಪಠಾಣರು ಬಂದು ನೆಲಿಸಿದರು. ಬೇಟಗೇರಿಯಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸರು ತಮ್ಮ ಠಾಣೆ ಹಾಕಿದರು. ಅಳವುಂಡಿಯ ಶ್ರೀ ಶಿದ್ದಪ್ಪಯ್ಯನವರ ಮಠವೂ ಕವಲೂರ ಶ್ರೀ ಬಸವನಗೌಡರ ಕಿಲ್ಲೇದ ಮನೆಯೂ ಮುಧೋಳದ ಶ್ರೀ ಉಪಾಸಪ್ಪ ದೇಸಾಯರ ವಾಡೆಯೂ ಪಠಾಣರ ವಾಸಸ್ಥಾನಗಳಾದವು. ಊರು ಊರಿಗೆ ಹಣಕ್ಕಾಗಿ ತಿರುಗಾಡಿದರು. ಇವರು ಬೇಡಿದ್ದು ಕೊಡಲೇಬೇಕು. ಎಷ್ಟೋ

ಜನರು ಇವರಿಗೆ ಹೆದರಿ ಮನೆಮಾರು ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿ ಬಿಟ್ಟು ಓಡಿ ಹೋದರು. ಶ್ರೀ ಗದಿಗೆಪ್ಪ ದೇಸಾಯಿ ಮುಧೋಳ, ಶ್ರೀ ಗುರುರಾವ ದೇಸಾಯಿ ಕುಕನೂರ ಮೊದಲಾದವರನ್ನು ಕಾಂಗ್ರೆಸಿಗರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿರುವರು ಎನ್ನುವ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಬಂಧಿಸಿದರು. ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ಅತ್ಯಾಚಾರವಾದ ವರದಿಗಳೂ ಬರಹತ್ತಿದವು. ಜನರು ಬೆಂಕಿಯಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಇವರಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವು ಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಹೈದರಾಬಾದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕ್ರಿಯಾ ಸಮಿತಿಯು ರಜಾಕಾರರ ಉಪಟಳವನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಸಂಘಟಿತರಾಗಲು ಆದೇಶವನ್ನಿತ್ತಿತು. ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಶಿಬಿರಗಳು ಸ್ಥಾಪಿತವಾದವು. ಮುಂಡರಗಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಶಿವಮೂರ್ತಿ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರೂ ಬರದೂರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಮುಡಿಯಪ್ಪಗೌಡರೂ, ಗಜೇಂದ್ರಗಡದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಪುಂಡಲೀಕಪ್ಪ ಇವರು ಶಿಬಿರದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರೆಂದು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಹೈದ್ರಾಬಾದ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರದೇಶ ಕಾಂಗ್ರೆಸ ಕಾರ್ಯಾಲಯವು ಗದುಗಿನಲ್ಲಿಯೇ ತನ್ನ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿತು.

ಮುಂಡರಗಿ ಶಿಬಿರದ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಕುಕನೂರ ಪೋಲೀಸ ಠಾಣೆಯನ್ನು ಮುತ್ತಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರು. ಯಲಬುರ್ಗಿಯ ತಹಶೀಲ ಕಚೇರಿಯ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ಅದು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಸರಕಾರಿ ಯಂತ್ರವನ್ನೇ ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸರಕಾರದ ಎಲ್ಲ ಆಸ್ತಿಗಳನ್ನು ನಾಶಮಾಡಹತ್ತಿದರು. ಕಂದಾಯ ಕೊಡುವದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದರು. ಕೆಲವು ಗ್ರಾಮಗಳು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಾರಿದವು. ಅಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಯತ ಕಮೀಟಿಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸಲಾಯಿತು. ಶ್ರೀ ವೀರಭದ್ರಪ್ಪ ಶಿರೂರ ಸೆರೆಮನೆಯಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಿ ಬಂದು ಮುಂಡರಗಿ ಶಿಬಿರದ ಗದುಗಿನ ಕಾರ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಶಿಬಿರದ ಸಲಹೆಗಾರರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಹತ್ತಿದರು. ಈ ಶಿಬಿರದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೧೩೭ ರ ವರೆಗೆ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದರ ಶಾಖೆಗಳು ಹೆಸರೂರ, ಮುಂಡರಗಿ, ತೋಪುಂಡಿ, ಹಳ್ಳಿಕೇರಿ, ತಿಮ್ಮಾಪುರ, ಗದಗ, ಕೊಪ್ಪ ಈ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿದ್ದವು. ಬರದೂರ ಶಿಬಿರದಲ್ಲಿ ೧೫-೧೬ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರಿದ್ದರು. ಗಜೇಂದ್ರಗಡ

ಶಿಬಿರದಲ್ಲಿ ೧೫-೨೦ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರಿದ್ದರು. ಪೋಲೀಸರ ಒಂದು ಗುಂಪು ಕವಲೂರಿಗೆ ಬಂದು ಜನರನ್ನು ಹೆದರಿಸಹತ್ತಿದಾಗ ಕೆಲವರು ಅವರನ್ನು ಎದುರಿಸಿ ಅವರ ಗುಂಡಿನೇಟಿಗೆ ಆಹುತಿಯಾದರು. ಬೆಟಗೇರಿಯ ಇಬ್ಬರು ನಿರಪರಾಧಿ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪಠಾಣರು ಗುಂಡಿಟ್ಟು ಕೊಂದರು. ಬನ್ನಿ ಕೊಪ್ಪದ ಹತ್ತಿರ ದಾರಿಕಾರನೊಬ್ಬನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲಾಯಿತು. ಮುನಿರಾಬಾದದ ಸಮೀಪದ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಪಠಾಣರು ರಜಾಕಾರರು ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಮಾನಭಂಗ ಮಾಡಿದರು. ತುಂಗಭದ್ರಾ ಆಣೆಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟಿದ ಗುಡ್ಡಗಳ ದೊಡ್ಡ ಆಯಕಟ್ಟಿನ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಮದ್ದು ಗುಂಡುಗಳ ಸಂಗ್ರಹಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿ ಪಠಾಣರು ತಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಠಾಣೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದರು, ಇಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೨೦೦ ರಜಾಕಾರರು ಇರುತ್ತಿದ್ದರು.

ಮುಂಡರಗಿ ಶಿಬಿರದ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಹೈದ್ರಾಬಾದ ಭಾಗದಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಜನರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆಕೊಡಲು ಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೀಗೆ ಸಂಚರಿಸುವಾಗ ರಜಾಕಾರರಿಗೂ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರಿಗೂ ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಘರ್ಷಣೆಗಳಾಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಒಂದು ದಿವಸ ಮುಂಡರಗಿಯ ಸಮೀಪದ ಹಳ್ಳಿಯಾದ ಬೀಹಟ್ಟಿ ಎಂಬುವ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ೩ ಘಂಟೆಯ ಸುಮಾರಿಗೆ ೨೦೦ ರಜಾಕಾರರು ಪಠಾಣರು ಪೋಲೀಸರು ಕೂಡಿ ಬಂದಿದ್ದರು. ಈ ಸುದ್ದಿಯು ಹಳ್ಳಿಯ ಜನರನ್ನು ಗಾಬರಿಗೊಳಿಸಿತು. ಅವರು ಓಡುತ್ತ ಬಂದು ಮುಂಡರಗಿಯ ಶಿಬಿರದ ಕಾರ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಈ ಸುದ್ದಿ ಮುಟ್ಟಿಸಿದರು. ಅಂದು ಶಿಬಿರದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಇರಲಿಲ್ಲ. ೮-೧೦ ಜನರು ಮಾತ್ರ ಇದ್ದರು. ಒಮ್ಮೆಲೇ ಸಿಂಹದ ಮರಿಗಳಂತೆ ಜಿಗಿಯುತ್ತ ಹೊಂಚುಹಾಕಿ ಸುತ್ತಲೂ ಮುತ್ತಿಗೆ ಹಾಕಿ ಗುಂಡಿನ ಮಳೆಗರೆದರು. ರಜಾಕಾರರು ಹೆದರಿ ಓಡಿಹೋದರು. ಈ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಪ್ರಾಣೇಶಾಚಾರ್ಯರು, ಹೈದ್ರಾಬಾದ ಪ್ರದೇಶ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು, ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯ ಜೋಶಿಯವರು, ಶ್ರೀ ಡಾಕ್ಟರ್ ಮೇಲುಕೋಟೆಯವರು ಸಲಹೆ, ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಕ್ರಿಯಾ ಸಮಿತಿಯ ಕಾರ್ಯಾಲಯ ಮುಂಡರಗಿಯಲ್ಲಿ ಇತ್ತು. ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರ ಸಭೆಯನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯೇ

ಕರೆಯಲಾಗಿತ್ತು. ಈ ಭಾಗದಿಂದ ಶ್ರೀ ಕೊಟ್ಟೂರ ಬಸಯ್ಯ ಮೈನಳ್ಳಿ ಶ್ರೀ ವೀರಭದ್ರಪ್ಪ ಶಿರೂರ ಇವರು ಹೋಗಿದ್ದರು. ಹೋರಾಟವನ್ನು ಹೇಗೆ ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕೆಂಬುವ ಬಗ್ಗೆ ಒಳ್ಳೇ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ವಿಚಾರ ವಿನಿಮಯ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಅವರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ವೀರಭದ್ರಪ್ಪ ಶಿರೂರ ಇವರು ಸಭೆಗೆ ಒಂದು ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಈಗಿರುವ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಶಿಬಿರಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿ ೪೦೦-೫೦೦ ಸಂಖ್ಯೆಯುಳ್ಳ ದೊಡ್ಡ ಶಿಬಿರಗಳನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಿ ಒಮ್ಮೆಲೇ ೨೦ ಕಡೆಗಳಿಂದ ನುಗ್ಗಬೇಕು. ಒಳನುಗ್ಗಿದ ನಂತರ ಜನತೆಯೂ ನಮ್ಮನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುವದು. ಕಾರ್ಯಕರ್ತರೂ ಇವರು ಹೇಗೆ ಹೇಳಿದನ್ನು ಒಪ್ಪಿದರು. ಶ್ರೀ ಗೋವಿಂದದಾಸ ಸರಾಫರು ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬೆಂಬಲ ನೀಡಿ ಮೊದಲನೆ ಸಂಘಟನೆಯನ್ನು ಮುಂಡರಗಿ ಶಿಬಿರವೇ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಎಂದು ನಿರ್ಣಯವಾಯಿತು. ಇದರ ಪ್ರಯತ್ನವು ನಡೆಯಿತು. ಎಲ್ಲ ಶಿಬಿರಗಳು ಸಮ್ಮತಿಸಿದವು. ಎಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುವದು ಗೊತ್ತು ಪಡಿಸಲಾಯಿತು. ಇದಕ್ಕೆ ಮುಂಡರಗಿ ಶಿಬಿರದ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಒಪ್ಪಿ ಒಳ್ಳೇ ಹುರುಪಿನಿಂದ ಕಾರ್ಯಮಾಡಲು ಸಿದ್ಧರಾದರು. ಇವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು:-

(೧) ಶ್ರೀ ಶಿವಮೂರ್ತಿ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಶಿಬಿರದ ಅಧಿಪತಿಗಳು.
(೨) ಶ್ರೀ ವೀರಭದ್ರಪ್ಪ ಶಿರೂರ ,, ಸಲಹೆಗಾರರು
(೩.) ಶ್ರೀ ಕರಿಸಿದ್ಧ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಅಳವಂಡಿ
(೪) ಶ್ರೀ ಪಟ್ಟದಾರ್ಯರು ಕೊಂಡದಕಟ್ಟೆಮಠ
(೫) ಶ್ರೀ ಪಂಚಾಕ್ಷರ ಸ್ವಾಮಿ ಗುರುಪಾದಮಠ
(೬) ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೊಟ್ರಪ್ಪನವರು ಕೊಪ್ಪಳ
(೭) ಶ್ರೀ ಶಂಕರಪ್ಪ ಮುರಾಸಿ ಕೊಪ್ಪಳ
(೮) ಶ್ರೀ ಫಕೀರಪ್ಪ ಗೆದ್ದಿಕೇರಿ ಅಳವಂಡಿ
(೯) ಶ್ರೀ ರಂಗರಾವ ದೇಸಾಯಿ ಶಿದ್ನೆಕೊಪ್ಪ
(೧೦) ಶ್ರೀ ಶಂಕರಪ್ಪ ಬಂಗಾರ ಶೆಟ್ಟರ ಕೊಪ್ಪಳ
(೧೧) ಶ್ರೀ ಸೋಮಪ್ಪ ಡಂಬಳ ಕೊಪ್ಪಳ

ಶ್ರೀ ಬಸಲಿಂಗನಗೌಡರು ಪಾಟೀಲ ಇಟಗಿ ಮತ್ತು ದಾನಶೂರ ಬಸರಿಗಿಡದ ವೀರಪ್ಪನವರು ಯೋಗ್ಯ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾ ಸಲಹೆ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಶಿಬಿರದ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರಿಗೆ ಸೈನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿತ್ತು. ಶಿಸ್ತು ಹಾಗೂ ಶಾಂತಿಯಿಂದ ನಡೆಯಲು ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಮುಂಜಾನೆ ಸಾಯಂಕಾಲ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಇಡಲಾಗಿತ್ತು. ಎಲ್ಲರೂ ಒಕ್ಕಟ್ಟಿನಿಂದ ಪ್ರೇಮದಿಂದ ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ರಜಾಕಾರರನ್ನು ಎದುರಿಸಿ ಜನತೆಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡುತ್ತಿರುವದನ್ನು ಕಂಡು ಇಲ್ಲಿಯ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಧೈರ್ಯವೂ ಉತ್ಸಾಹವೂ ಬಂದಿತ್ತು. ದಿನಾಲು ನೂರಾರು ಜನರು ಹೈದ್ರಾಬಾದ ಭಾಗದಿಂದ ನಿರಾಶ್ರಿತರಾಗಿ ಬರಹತ್ತಿದರು. ಇವರ ಸಹಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಗದುಗಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಇಲ್ಲಿಂದ ಬರುವ ಜನರಿಗೆ ಊಟದ ವಸತಿಯ, ಉದ್ಯೋಗದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವದೇ ಈ ಕಮಿಟಿಯ ಕಾರ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಶ್ರೀ ವೀರಭದ್ರಪ್ಪ ಶಿರೂರ ಇವರು ಈ ಕಮಿಟಿಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಗದುಗಿನ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು ನಿಧಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೈಲಾಸವಾಸಿ ಬಸರೀಗಿಡದ ವೀರಪ್ಪನವರಂತೂ ಸಕಲ ರೀತಿಯಿಂದ ಸಹಾಯ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವರು ದನಕರುಗಳಿಗೆ ಹೊಟ್ಟು ಮೇವು ಕೂಡಾ ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ತಮ್ಮ ಲಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೇರಿಕೊಂಡು ಹೆಸರೂರು, ಮುಂಡರಗಿ ಮೊದಲಾದ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿಸಿದರು.

ಕೊಪ್ಪಳ ನಾಡಿನಲ್ಲಿಯ ರಜಾಕಾರರ ಹಾಗೂ ಪಠಾಣರ ಮತ್ತು ಪೋಲೀಸರ ಕೇಂದ್ರಗಳ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಕೆಲವು ಸ್ವಯಂ ಸೇವಕರು ವೇಷ ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಂಡು ತಿರುಗಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಮುಂದೆ ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ಸರಕಾರವು ನೈಜಾಮ ಸರಕಾರದ ಅನ್ಯಾಯ ಅತ್ಯಾಚಾರಗಳನ್ನು ಸಹಿಸದೆ ಪೋಲೀಸ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಿತು. ಆಗ ಸರಕಾರವು ಶಿಬಿರದ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರ ಸಲಹೆ ಸಹಾಯ ತಕ್ಕೊಂಡಿತು. ಅನೇಕ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರಿಗೆ ಗುರುತಿನ ಕಾರ್ಡು ಕೊಡಲಾಯಿತು. ಆಡಳಿತದ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಗಾಗಿ ರಾಯಚೂರ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಯೆಂದು ಶ್ರೀ ಕೊಟ್ಟೂರ ಬಸಯ್ಯ

ರನ್ನು ಕೊಪ್ಪಳ ತಾಲೂಕಾಧಿಕಾರಿಯೆಂದು ಶ್ರೀ ವೀರಭದ್ರಪ್ಪ ಶಿರೂರ ಇವರನ್ನು ನೇಮಿಸಲಾಗಿತ್ತು.

೧೯೪೮ ಸಪ್ಟೆಂಬರ ೧೩ನೇ ತಾರೀಖಿನ ದಿವಸ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ಸರಕಾರವು ನೈಜಾಮ ರಾಜ್ಯದ ಮೇಲೆ ಪೋಲೀಸ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಿತು. ೧೮ನೇ ತಾರೀಖಿಗೆ ಕೊಪ್ಪಳವನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಸುದ್ದಿಯು ಹಬ್ಬಿದ ಕೂಡಲೆ ರಜಾಕಾರರೂ ಪಠಾಣರೂ ಕಾಲ್ಕಿತ್ತು ಮುನೀರಾಬಾದದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಸೇರಿದರು. ಇಲ್ಲಿ ಇವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಸಣ್ಣ ಗುಡ್ಡ ತೆಗ್ಗು ದಿನ್ನೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಕೊಂಡು ಕೂತು ೨ ೩ ದಿವಸಗಳವರೆಗೆ ಇವರು ಹೋರಾಟ ನಡಿಸಿಸಿದರು. ಕೊನೆಗೆ ಬಳ್ಳಾರಿ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ವಿಶೇಷಪಡೆಯೊಂದು ಬಂದು ಈ ಭಾಗವನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಕೊಪ್ಪಳದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೊಟ್ರಪ್ಪ ಇವರು ರಜಾಕಾರರ ಹಾಗೂ ಅವರ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳ ಶೋಧ ನಡಿಸಿದರು. ಅನೇಕರನ್ನು ಸೈನಿಕರು ಬಂಧಿಸಿದರು. ಮನೆಗಳ ಶೋಧ ಮಾಡಿ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಬೈಲಿಗೆ ತಂದರು. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಸೇಡು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮನೋಭಾವನೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿ ಅದರಂತೆ ವರ್ತಿಸಹತ್ತಿದರು. ತಾಲೂಕಾಧಿಕಾರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ವೀರಭದ್ರಪ್ಪನವರು ಒಂದು ಪ್ರಕಟನೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿ ಕಾಯದೆ ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಯಾರೂ ತಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದೆಂದೂ ಅವರ ವಿರುದ್ಧ ಕ್ರಮತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುವದೆಂದೂ ತಿಳಿಸಿದರು. ಹಗಲು ರಾತ್ರಿಯೆನ್ನದೆ ಕೆಲವು ಕಾರ್ಯಕರ್ತರೊಂದಿಗೆ ಹಳ್ಳಿಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸಹತ್ತಿದರು. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಜನರು ಶಾಂತಿಯಿಂದ ಇರಹತ್ತಿದರು. ಮುಸಲ್ಮಾನರು ತಮಗಾಗುತ್ತಿರುವ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಅವುಗಳ ಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಸಹಾಯ ಬೇಡಹತ್ತಿದರು. ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸಹಾಯ ನೀಡಿದರು. ಅದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಮುಸಲ್ಮಾನರಿಗೆ ಯಾವ ಹಾನಿಯೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ನಿಜಾಮರು ಶರಣಾಗತರಾದರು. ಶಾಂತಿಯು ನೆಲಸಿತು. ಹೈದರಾಬಾದವು ಯೂನಿಯನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿತು. ನಡುಗಾಲ ಸರಕಾರ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಯಿತು. ತಾ ೧೨ ೧೨ ೧೯೪೮ ರಂದು ಕುರ್ದಿಮೋತಿ ಎಂಬುವ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರಪ್ರಥಮವಾಗಿ ರೈತ ಪರಿಷತ್ತು ಕೂಡಿತು. ಯಲಬುರ್ಗಿ

ತಾಲೂಕಿನ ಜನರು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದರು. ಈ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಶ್ರೀ ಶಿರೂರ ವೀರಭದ್ರಪ್ಪ ಇವರು ವಹಿಸಿದ್ದರು. ಪ್ರಾರಂಭೋತ್ಸವವನ್ನು ದಾನಶೂರ ಬಸರೀಗಿಡದ ವೀರಪ್ಪನವರು ಮಾಡಿದರು. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೈದ್ರಾಬಾದವನ್ನು ವಿಭಜಿಸಿ ಆಯಾಭಾಷಾ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸಬೇಕೆಂಬುವ ನಿರ್ಣಯವು ಅತ್ಯಂತ ಹುರುಪಿನಿಂದ ಪಾಸಾಯಿತು. ೨೨-೨೩ ಮೇ ೧೯೪೯ ರಲ್ಲಿ ಮುನಿರಾಬಾದದಲ್ಲಿ ಕೊಪ್ಪಳನಾಡ ರೈತಪರಿಷತ್ತು ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಕೂಡಿತು. ಸಭೆಯ ಸ್ವಾಗತಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಶ್ರೀ ಶಿರೂರ ವೀರಭದ್ರಪ್ಪನವರು, ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಶ್ರೀ ತಲ್ಲೂರ ರಾಯನಗೌಡರು. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಮಹತ್ವದ ನಿರ್ಣಯಗಳು ಸ್ವೀಕೃತವಾದವು. ದಿನಾಂಕ ೨೪-೩-೧೯೫೪ ರಲ್ಲಿ ಕೊಪ್ಪಳನಾಡು ದ್ವಿತೀಯ ರೈತಪರಿಷತ್ತು ಮಾಟಲದಿನ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿತು. ಈ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಶ್ರೀ ಶಿವಮೂರ್ತಿ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಎಂ. ಪಿ. ಇವರು ವಹಿಸಿದ್ದರು. ಶ್ರೀ ಶಿರೂರ ವೀರಭದ್ರಪ್ಪ ಇವರು ಪ್ರಾರಂಭೋತ್ಸವವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿದರು. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಷಾವಾರ ರಾಜ್ಯರಚನೆಗಾಗಿ ಮಹತ್ವದ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಅದರಂತೆ ಒಂದು ಶಿಷ್ಟಮಂಡಳವು ತಾ. ೩-೬-೧೯೫೪ ರಂದು ಹೈದರಾಬಾದಿಗೆ ಹೋಗಿ ರಾಜ್ಯ ಪುನರ್ಘಟನಾ ಸಮಿತಿಯ ಎದುರಿಗೆ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಡುವುದಲ್ಲದೆ ಮನವಿಯನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿತು. ಹೈದರಾಬಾದ ವಿಭಜನೆಗಾಗಿ ಕೊಪ್ಪಳನಾಡು ರೈತಸಂಘವು ಅತ್ಯಂತ ಆಸ್ಥೆವಹಿಸಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿತು. ರೈತರ ದೈನಂದಿನ ಅಡಚಣಿಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಕೊಪ್ಪಳನಾಡು ರೈತಸಂಘವು ಸ್ಥಾಪಿತವಾಯಿತು. ಇದರ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಶ್ರೀ ವೀರಭದ್ರಪ್ಪ, ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು ಶ್ರೀ ಸೋಮಪ್ಪ ಡಂಬಳ ವಕೀಲ, ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಪ್ಪ ಹೊಂಬಳ ವಕೀಲ ಇವರು ಇದ್ದರು. ಈ ಸಂಘವು ರೈತರ ಪರವಾಗಿ ಮಹತ್ವದ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದೆ. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು, ಮಿಡ್ಲ್ ಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ಬೋರ್ಡಿಂಗುಗಳನ್ನು ವಾಚನಾಲಯಗಳನ್ನು ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪರಿಶ್ರಮಿಸಿದೆ.

ಅಖಂಡ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯನಿರ್ಮಾಣ ಪರಿಷತ್ತು ಬಳ್ಳಾರಿಗಾಗಿ

ಹೋರಾಟ ಹೂಡಿದಾಗ ಹಂಪೆಯ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಶಿಬಿರಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಸಕಲ ರೀತಿಯಿಂದ ಸಹಾಯ ನೀಡಿದರು. ಶ್ರೀ ಶಿವಮೂರ್ತಿ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಅ. ಕ. ರಾ. ನಿ. ಪರಿಷತ್ತಿನ ಮೊದಲಿನ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿ ಆಯ್ಕೆಯಾದರು. ಶ್ರೀ ಶಿರೂರ ವೀರಭದ್ರಪ್ಪ ಇವರು ಹಂಪೆಯ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಶಿಬಿರದ ಸಂಚಾಲಕರಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿದರು. ಬಳ್ಳಾರಿಗಾಗಿ ಹೋರಾಡಿದ ಈ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಕ್ಕಾಗಿ ಇವರ ಬೆಂಬಲಿಗರಾಗಿ ಶ್ರೀ ವಾಲಿ ಚನ್ನಪ್ಪನವರೂ, ಶ್ರೀ ಪಟ್ಟಣ ಮಹಾದೇವಪ್ಪನವರೂ, ಶ್ರೀ ಇಟಗಿ ಬಸವಲಿಂಗನಗೌಡರೂ, ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವನಾಥ ರಡ್ಡಿಯವರೂ, ಶ್ರೀ ಮಾದಿನೂರ ಪತ್ರೆಪ್ಪನವರು, ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೊಟ್ರಪ್ಪನವರೂ ಇದ್ದರು. ಶ್ರೀ ವಾಲಿ ಚನ್ನಪ್ಪನವರು ೨ನೇ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿಯೂ ಶ್ರೀ ಪಟ್ಟಣರವರು ಸಂಘಟಿಕರಾಗಿಯೂ ಕೆಲಸಮಾಡಿದರು.

೧೯೫೨ರಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದು ಕೆಲವರು ಜನತಾಸೇವೆಗಾಗಿ ಸರಿಯಾದ ಸಂಘವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿ ೧೯೫೭ನೇ ಇಸ್ವಿಯಲ್ಲಿ ಲೋಕಸೇವಕ ಸಂಘವನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಿ ಅದರ ಮೊದಲಿನ ಅಧಿವೇಶನವನ್ನು ಗದುಗಿನಲ್ಲಿ ಕರೆಯಲು ಸಹಾಯಕರಾದರು.

ಕೊಪ್ಪಳದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಘವೂ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಾಚನಾಲಯವೂ ಇದ್ದು ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿರುವವು. ಇಲ್ಲಿ ತುಂಗಭದ್ರಾ, ಲೋಕವಾಣಿ ಎಂಬುವ ಎರಡು ವಾರಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ತುಂಗಭದ್ರಾ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಪ್ರಕಟನೆಯು ನಿಂತಿರುವದು. ಲೋಕವಾಣಿ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಒಂದು ವರುಷದ ವರೆಗೆ ಅದರ ಪ್ರಕಾಶನ ಭಾರವನ್ನು ಶ್ರೀ ಶಿರೂರ ವೀರಭದ್ರಪ್ಪ ಇವರೇ ವಹಿಸಿಕೊಂಡರು. ಈಗ ಎರಡು ವರುಷಗಳಿಂದ ಶ್ರೀ ವಿಠ್ಠಲದಾಸ ಸಂದಳಿಕೆಯವರು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿರುವರು.

ತುಂಗಭದ್ರಾ ಆಣೆಕಟ್ಟು

ತುಂಗಭದ್ರಾ ಆಣೆಕಟ್ಟಿನ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಪ್ಪಳ ತಾಲೂಕಿನ ೩೩ ಗ್ರಾಮಗಳು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದವು. ಅದರಿಂದಾಗಿ ಸುಮಾರು ೩೦ ಸಾವಿರ ಜನರು ತಮ್ಮ ಮನೆಮಾರು ಭೂಮಿ ಕಳಕೊಂಡು ನಿರಾಶ್ರಿತ ರಾದರು. ಇವರಿಗೆ ಸರಕಾರದಿಂದ ಸರಿಯಾದ ಪರಿಹಾರ ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡಲು ಇಲ್ಲಿಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಶ್ರಮವಹಿಸಿದರು. ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎ. ಆಗಡಿ ಇವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯು ರಚಿತವಾಗಿ ಅತ್ಯಂತ ಕಾಳಜಿ ಪೂರ್ವಕ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿತು. ಇದಲ್ಲದೆ ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಕೆ. ಬೆಟಗೇರಿ, ಕಾತರಕಿ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಮ್. ಸಂಕಲಾಪೂರ, ಕೊಪ್ಪಳ ಇವರಿಬ್ಬರು ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಶ್ರಮ ಪಟ್ಟರು. ಶ್ರೀ ಬಿ. ಶೇಖರಯ್ಯ ಕಾತರಕಿ ಇವರೂ ರೈತರ ಪರವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಕೆಲವು ಮಟ್ಟಿಗೆ ರೈತರಿಗೆ ಪರಿಹಾರವು ದೊರೆಯಿತು. ರೈತರು ತಮ್ಮ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಕಳಕೊಂಡು ಅತ್ಯಂತ ಹಾನಿಗೀಡಾದರು. ರಾಷ್ಟ್ರದ, ರಾಜ್ಯದ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಅವರ ತ್ಯಾಗವು ಹೆಚ್ಚಿನದೆಂದು ಹೇಳಬೇಕು.

ರೈತರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಅಗಲಿ ಹೋಗುವಾಗ ಆದ ದುಃಖಕ್ಕೆ ಎಣೆಯಿಲ್ಲ. ಅದೆಲ್ಲ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಈಗ ನೀರಾವರಿಯಾಗುತ್ತಿರುವ ಸುಮಾರು ೫ ಲಕ್ಷ ೮೦ ಸಾವಿರ ಯಕರೆ ಭೂಮಿಯು ಫಲವತ್ತಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಸುಖವಾಗಿ ಬಾಳುವುದನ್ನು ಕಂಡರೆ ಅದರ ಪ್ರತಿಫಲವು ದೊರೆಯುವಂತಾಗುವದು.

ಈದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಕಾರ್ಯಗಳು ನಡೆದಿರುವವು. ಅವೆಲ್ಲವುಗಳ ವಿವರವನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಬರೆಯಲು ದೀರ್ಘ ಕಾಲವೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ವೆಚ್ಚ ಬರಬಹುದೆಂಬ ಭಯದಿಂದ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಈ ಪುಸ್ತಕವು ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ಒಂದು ಕೈದೀಪವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಲಿ.

ಜೈ ಕರ್ನಾಟಕ— ಜೈ ಹಿಂದ

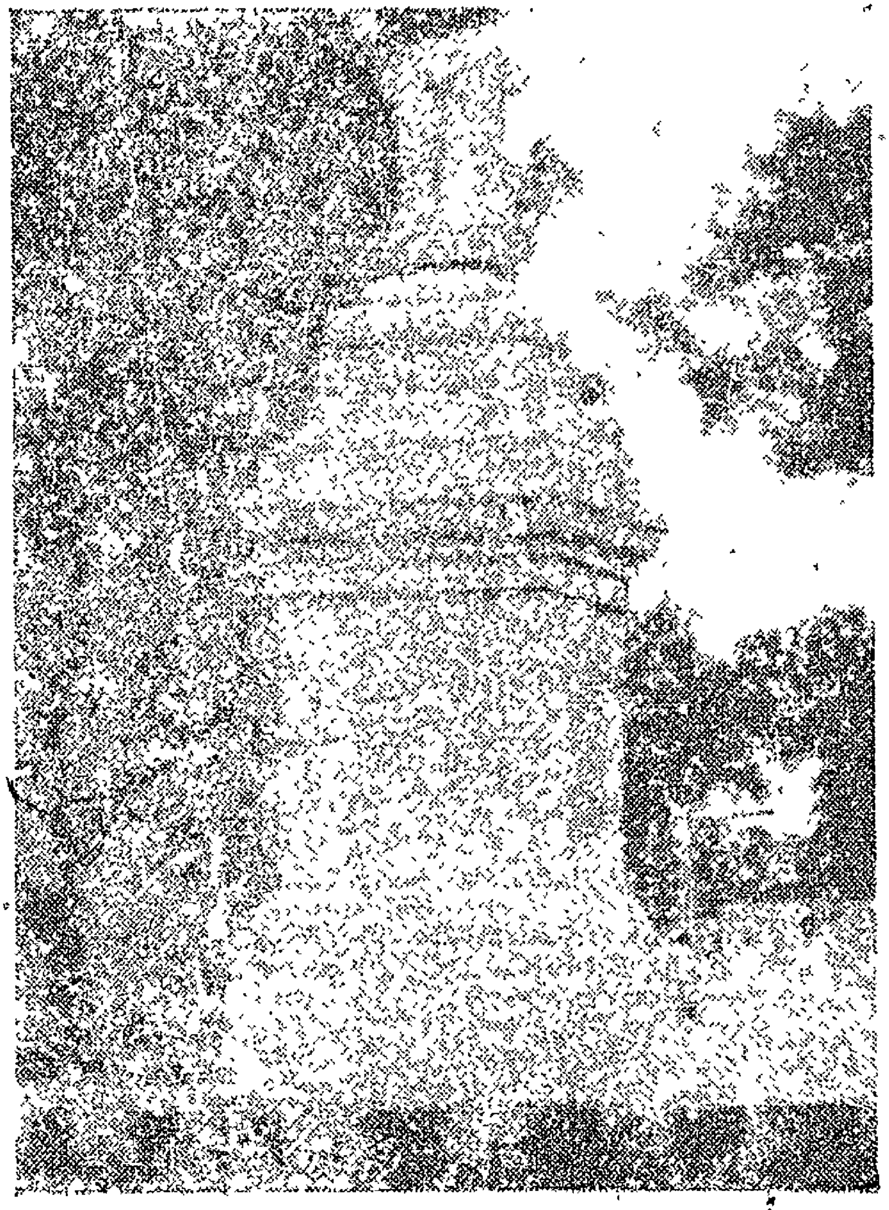

ಕೊಪ್ಪಳದಲ್ಲಿರುವ ಸ್ಮಾರಕ ಸ್ತಂಭ

Printed by:- Sadhana Printery, Raichur.
Published by:- Viswanath Vachanalaya, Adur (Koppal).

The Judicial Department Multipurpose Co-operative Society, Ltd.,

High Court Buildings Bangalore-1.

EXERCISE BOOK

100 Pages

Name [illegible]

Subject [illegible]

Standard [illegible]

BHASKAR BINDING WORKS

Mamulpet, BANGALORE-2.

ಕ್ಷೇತ್ರ ಸಂದರ್ಶನ ನಿಯಮಗಳು.
(ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು).

(೧) ೨-೪-ರು ಜನರ ತಂಡಗಳಾಗಿ ಸಂಚಾರ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಬೇಕು.

(೨) ಊರಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೊಡನೆ ಮಾತನಾಡಿ ಸಭೆ ಸೇರಿಸಿ ಸಭೆಗೆ ಕೆಲವರಲ್ಲ ಎಲ್ಲರನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಕು.

(೩) ಇತರರು ಮಾತಾಡುವಾಗ ಮಧ್ಯೆ ಬರಲು ಹೋಗದೆ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣು ಕಿವಿಗಳನ್ನು ತೆರೆದಿಡಬೇಕು.

(೪) ಹಿರಿಯರನ್ನು ನಯವಾಗಿ ಮಾತಾಡಿಸಬೇಕು.

(೫) ಸಮಾಜದ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಖಚಿತವಾದ ಮಾಹಿತಿ ಮಾಡಬೇಕು.

(೬) ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಂಘಟನೆಗಳನ್ನು ಸಂಸ್ಥೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಸಂಬಂಧ ಬೆಳೆಸಬೇಕು.

(೭) ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಸಭೆಯನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ನಡೆಸಬೇಕು.

(୮) [illegible]
[illegible]

(୯) [illegible]

(୧୦) [illegible]

(୧୧) [illegible]
[illegible]

(୧୨) [illegible]

(୧୩) [illegible]
[illegible]

(୧୪) [illegible]
[illegible]

(౧౭) శ్రీ [illegible]
[illegible]
[illegible]

(౧౮) శ్రీ [illegible]
[illegible]

(౧౯) [illegible] వ్యాకరణ.

(౨౦) [illegible] వ్యాకరణ.

(౨౧) ప్రౌఢ వ్యాకరణ.

[illegible] — [illegible] — [illegible]

(౨౨) [illegible] వ్యాకరణ [illegible]

(౨౩) [illegible] వ్యాకరణ. ([illegible]) [illegible]

(౨౪) [illegible] -

(౨౫) [illegible]

ಮರೆಯಲಾಗದ ಬಾಲ್ಯದ ದಿನಗಳು —

ನಾನು ೭-೮ ವರ್ಷದವನಿದ್ದಾಗ [illegible] ನನ್ನ ತಂದೆಯು
[illegible] ನನ್ನ ತಾಯಿಯು [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] ನಾನು
[illegible]
[illegible] ನನ್ನ [illegible]
[illegible]
[illegible] ನನ್ನ [illegible]
[illegible] ನನಗೆ [illegible]
ನಾನು [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ಬಳಿ [illegible]

౨

[illegible]

(౩)

[illegible]

1951 వ. ౧౦ - ౧౨ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

(3)

[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

(౪)

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]

[illegible]

(೫)

ನಾನು. ನನ್ನ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

(೬)

[illegible]

[illegible]

[illegible]

(໒)

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

౧౦.

[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

(౧౩)

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

([illegible])

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

ನಿರಯಣ
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
ನಿರಯಣ [illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]

[illegible]

(೧೬)

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

(೧೨)

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

౪౧.

భక్తి మార్గము లోనే భగవంతుని, మాధుర్యమును
అనుభవించి పరవశులు. బ్రాహ్మణ - ప్రజలు కే
సారించి భక్త శ్రీ రామదాసు. భగవంతు.

నన్ను నన్ను. రాఘవా రామయ్య శక్తి నారాయణ

(౧౮)

నన్ను రాయబారము గ్రంథమును నన్ను భక్తి
మేలైన సారమును. భక్తియు సంసారికి
రుద్ర ప్రతి సత్వ రామ ప్రజలు రాత్రి నిత్యము

సాధన భక్తి యున్నది నన్ను రామ శక్తి సాధన.
గుర్తు ననెను. మేలైన సాధన భక్తియు సాధన
భక్తి సార గురుదేవ సం ముదమున సాధన
సాధన మనస్సు ననెను. రామ నన్ను భక్తి
సంసారము భరింప. భక్తి సార గురు లేదు.
బ్రహ్మ జ్ఞాన శక్తి నిత్యము సాధన

భక్తి -

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

(೧೧)

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible] 3

[illegible]
[illegible]

[illegible] 3 [illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] 30-3-9 [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

(೧೦)

[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] –

(ក) [illegible]
[illegible]

២) [illegible]

៣) [illegible]

៤) [illegible]

៥) [illegible]

(୭)

୬) [illegible]

୭) [illegible]

୮) [illegible]

୯) [illegible]

[illegible]

[illegible]

୧୦) [illegible]

୧୧) [illegible]

୧୨) [illegible]

୧୩) [illegible]

୧୪) [illegible]

୧୫) [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]

౨౭) [illegible]

౨౮) [illegible]

౨౯) [illegible]

౩౦) [illegible]

౩౧) [illegible]

౩౨) [illegible]

౩౩) [illegible]

(៣៨) ~~[illegible]~~
[illegible]

(៣៧) [illegible]
[illegible]
[illegible]

(៣៩) [illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

(೭೬)

ಪದ್ಮಾಸನದ ಸರಸ್ವತಿ ಬಿದ್ದಳು ಗಿರಿಸ

ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ೨ ಚಾಪ ನಿಂತಿದ್ದಳು ಗಳ

ನೀ ಪಲ್ಲವ ಅಲ್ಲ ವನಸ್ಥಲ

ಅಲ್ಲಿ ಮಾನಿನಿ ಹೊತ್ತು ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದು

ಅದನ್ನು ನೋಡಲು ಕೆಳಗೆ ಮಾನಿನಿ ಹೊತ್ತು

ಕೆಳಗಿಳಿದಳು

೨೫ ಅಕ್ಟೋಬರ ೧೯೬೧

ನಮ್ಮ ಶಾಲೆಯ ಸ್ಕೌಟ್ಸ ಹಾಗೂ ಗೈಡ್ಸರ [illegible]
ಗಳ
ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಸ್ಥಾನ -

ಪ್ರಮುಖ ಅತಿಥಿಗಳು: ಶ್ರೀ. [illegible] ನವರು. ೧

ಶ್ರೀ [illegible] ನವರು.
ಶ್ರೀ. [illegible] ನವರು. ೧

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ೧೧ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

~~[illegible]~~

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

3- [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

నవ్వులన్నా సద్గుం. ఆ
యజ్ఞ సర్వం(రండి) - ఆ
శ్రీకృష్ణ - కరుణాకర
కరుం.

ಮೈಸೂರು ವಿಧಾನ ಸಭಾ ಸದಸ್ಯ.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ಮೈಸೂರು ವಿಧಾನ ಸಭಾ ಸದಸ್ಯ.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ಮೈಸೂರು ವಿಧಾನ ಸಭಾ ಸದಸ್ಯ.

[illegible]

ಮೈಸೂರು ವಿಧಾನ ಸಭಾ ಸದಸ್ಯ.

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

ಮೈಸೂರು ವಿಧಾನ ಸಭಾ ಸದಸ್ಯ.

[illegible]

ಮೈಸೂರು ವಿಧಾನ ಸಭಾ ಸದಸ್ಯ.

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

ಮೈಸೂರು ವಿಧಾನ ಸಭಾ ಸದಸ್ಯ:

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

ಮೈಸೂರು ವಿಧಾನ ಸಭಾ ಸದಸ್ಯ.

[illegible]

ಮೈಸೂರು ವಿಧಾನ ಸಭಾ ಸದಸ್ಯ.

[illegible]

ಮೈಸೂರು ವಿಧಾನ ಸಭಾ ಸದಸ್ಯ.

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

ಮೈಸೂರು ವಿಧಾನ ಸಭಾ ಸದಸ್ಯ.

[illegible]

[illegible]

ಮೈಸೂರು ವಿಧಾನ ಸಭಾ ಸದಸ್ಯ.

[illegible]

ಮೈಸೂರು ವಿಧಾನ ಸಭಾ ಸದಸ್ಯ.

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
ನನ್ನ ನಾನು ನನ್ನ ಅನುಭವದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ
[illegible]

ಮೈಸೂರು ವಿಧಾನ ಸಭಾ ಸದಸ್ಯ.

[illegible]

ಮೈಸೂರು ವಿಧಾನ ಸಭಾ ಸದಸ್ಯ.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ಸಾಯಂಕಾಲ. ಜೈಲಿನ. ಸ್ನೇಹಿತರೊಡನೆ.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ಮೈಸೂರು ವಿಧಾನ ಸಭಾ ಸದಸ್ಯ.

[illegible] ರವರು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ [illegible]

ದಿನಗಳಲ್ಲಿ [illegible]

ಮಹಾತ್ಮರನ್ನು ಗಾಂಧೀಜಿ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ಮೈಸೂರು ವಿಧಾನ ಸಭಾ ಸದಸ್ಯ.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ಮೈಸೂರು ವಿಧಾನ ಸಭಾ ಸದಸ್ಯ.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ಮೈಸೂರು ವಿಧಾನ ಸಭಾ ಸದಸ್ಯ.

ಸಿಕ್ಷಗಾಗಿ ಯಾ. ಸುಧಾಕ್ಷರ ರಾ. ರಾವ್‌ರು.
ಅವರ ಭೂಲೋಕ ಕರಣಕ್ಕೆ ಯಾರು ನನ್ನ ಕಣ್ಣು
ಸಮರ ಯಾದವ ರಾ. ಅವರ ಅತ್ತ ನನ್ನ
ಅವರಗಾಗಿ ರು ನನ್ನ.
ಕೃಷೀನ ಶಾಸ್ತ್ರ ಯರಾಜ ನನ್ನ ಅವರ
ಲಕ್ಷ್ಮಣನನ್ನು. ಅಲ್ಲ ಸಾರಣ್ಣ. ರಾವರ
ಹಿಂದ ನನ್ನ. ಇತ್ತ್ವ ನೆ ಗುರಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ.
ಅವರ ಕಲ್ಪನಾವಲ್ಲಿನನ್ನು ಅರಿತ ನಾಲು.
ಅವಿಯಾಗಿ ಉನನ್ನು. ಅವರ ಅವಳ್ಳಿ
ನಾದ ನಿರಾತನನ್ನು ಅಲ್ಲನ್ನು ಅವರು
ಯಲ್ಲ ಲಾಸದಲ್ಲಿಗೆ ಕೃತ್ಯ ನನ್ನ.
ಹಿಂದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಕಲ್ಪನನ್ನು ಅವರಿಗೆ
ನಿರಾನನ್ನು.
ಗೌ ಶ್ರೀ ಸುಧಾಕರ ಭೂಲೋಕ ಕರ್ತವ್ಯನನ್ನು ತಿಳಿ.
ಸಾಧನನನು. ಅವರ ಯಾರು ಗಾವ ಸಾಲುಸಾಲಿಗೆ

ಮೈಸೂರು ವಿಧಾನ ಸಭಾ ಸದಸ್ಯ.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]